

O B Č I N A
Grad

Informativno glasilo
Občine Grad

številka 21

december 2007

Srečno 2008

SPOŠTOVANE OBČANKE, CENJENI OBČANI!

»Spet smo za eno leto starejši«, so na novoletno voščilo odgovarjali izkušeni ljudje. In res je, praznični december in veselje prihajajočih praznikov nas spominja na to, da se spet eno leto izteka in da je na pragu mlado, sveže, upanja in obljub polno novo leto. Včasih, ko je bilo časa za premislek in poglobljanje vase več, so se ljudje v dolgih nočeh decembra ustavili in pretehtali dvanajst mesecev ter sprejeli trdne sklepe za uspešnejšo prihodnost. Danes to bilanco, to inventuro preteklih dogodkov naredijo kvečjemu le še računovodje v podjetjih. Za vse nas ostale je ubijalski tempo vsakdanjosti prehud, da bi nas iz svojih krempljev zares izpustil vsaj te praznične dni. Enostavno smo prepričani, da se svet (predvsem svet, ki ga poznamo in obvladujemo mi) ne bi mogel vrteti več v pravo smer, če bi mi v vsej svoji pomembnosti in nepogrešljivosti za teden dni izpregli. Izpregli in se poglobili vase, v svoja pretekla dejanja in pretehtali svoja pretekla hotenja. Kaj hitro bi verjetno ugotovili, da je svet, za katerim se pehamo in izgublamo vsakodnevno energijo, nevreden naših naporov in odrekanj. V trenutkih prebliskov takšnih misli se odločimo za nakupovanja in poskušamo sebi in svojim najbližjim pričarati lep praznik s čarobnimi darili, ki pa so prazna, brez resnične vsebine in brez domišljije. Važno je, da so draga, da se potem še dolgo spominjamo praznika, ko odplačujemo kredite. Otrokom, ki so naše največje bogastvo, kupimo računalnik in igrice, da so čim več zaposleni z njimi in da nas čim manj potrebujejo. Po dvajsetih letih pa se potem čudimo, kaj je nastalo iz njih. In iz nas. In potem modro zaključimo: »Včasih je bilo vse lepše, bolj pristno, drugače. Ja, včasih...«

Srečno, veselo, uspešno in zdravja polno novo leto 2008 vam želi

vaš župan
Daniel Kalamar

DRAGE BRALKE, DRAGI BRALCI!

Božič je spet tu in z njim vsa čarobnost, veselje, praznovanja in želje, ki jih izrekamo. Na eni strani nas tako obideta notranja umirjenost, dobrotljivost, mir in duhovna prenova, ki jo doživljamo ob jaslicah, na drugi pa darila, vrvež in tekanje po trgovinah z željo, da bi z lepimi in velikimi darili razveselili svoje drage. A cilj božičnih praznikov ni veliko darilo, temveč tisto prvo, kar naj bi nas prevzelo. In upam, da se boste prepustili temu trenutku, se zazrli vase, obdelali vsa svoja dejanja in naredili načrte za naprej.

Leto 2007 mineva, zgodilo se je marsikaj, enim je bilo dobro, uspešno, lepo, drugim morda manj dobro, s kakšnimi manj lepimi trenutki ali preizkušnjo. Iz vsega tega se lahko nekaj naučimo in poskušamo v naslednjem letu izboljšati. Glavno je, da smo se v vsem, kar smo delali, maksimalno potrudili. V naši občini smo uspehe gledali v novo pridobljeni črpalki z avtopralnico, ki smo jo julija slavnostno odprli, že celo leto se pridno gradi vodovod na Dolnjih Slavečih, opremili smo kulturno dvorano, zgradili športni objekt na nogometnem igrišču, komunalno je bila opremljena obrtna cona, v osnovni šoli so dobili novo kurilnico, razširili smo domet anten za brezplačen dostop do interneta in še več manjših stvari je bilo urejenih, vse z namenom, da bi izboljšali kvaliteto življenja naših občanov. Tudi dogodkov je bilo veliko in ponosni smo na vsa društva, ki skozi celo leto pridno pripravljajo razne športne, kulturne in druge dogodke, s katerimi popestrijo življenje našim občanom. In čeprav nas včasih spremlja slabo vreme in čarovnice čarajo le blato in dež, jim ne smemo zameriti, temveč upati, da bo drugo leto boljše in se bomo prav tako potrudili v vsem, kar bomo delali.

A vse to nam bo uspelo, če bomo znali sebe obdariti in oskrbeti s pridnostjo, dobrosrčnostjo, spoštovanjem, pogumom, voljo, prijaznostjo in vsem tistim, kar tako nujno potrebujemo v tem življenju. Zato se v teh prazničnih dneh napolnite z vsemi temi vrednotami, da boste lažje stopili novemu letu naproti, da vas bodo tudi v naslednjem letu spremljali dobra volja, sreča, uspehi in navsezadnje zdravje.

Dragi občani in bralci, želim vam miren in lep Božič, vesele in brezskrbne novoletne praznike, v novem letu pa naj vas ob vseh uspehih in lepih trenutkih spremlja še naprej tudi naše glasilo.

Danijela Krpič
Glavna in odgovorna urednica

DAN REFORMACIJE – 31. OKTOBER

Razmislek o Prazniku reformacije

Praznik reformacije – priložnost za spomin. Spomin na središče evangeličanskega načina življenja in verovanja. Spomin na zgodovinske osebe in dogodke: Martina Luthra, pribitje 95-tih tez 31. oktobra 1517 na vrata grajske cerkve v nemškem Wittenbergu, ki so spremenile tok dotedanjšega verskega in družbenega življenja. Spomin na teološke spore, povezane s teološkimi pojmi, kot so milost, opravičenje, pravičnost, Stvarnik in človek.

Martin Luther

Praznik reformacije – priložnost za razmislek. Za razmislek o prihodnosti cerkve, za razmislek o (pre)potrebni spremembah in reformah v njej. Vsi ti in še mnogi drugi so pomembni vidiki današnjega praznika. »Ecclesia semper reformanda« – je poudarjal vedno znova reformator Martin Luther. Cerkev se mora vedno znova prenavljati, vedno znova se mora reformirati, če želi ostati skladna s svojim poslanstvom. Ali če povemo s sodobnikom: »Kdor želi, da vse ostane kot je, ne želi, da bi sploh kaj ostalo.« Tega so se dobro zavedali tudi slovenski reformatorji 16. stoletja: Trubar, Dalmatin, Bohorič,

Krelj, prekmurski Küzmič, Bakoš, Kardoš in mnogi drugi, katerih prispevek ni imel in nima samo verske razsežnosti, temveč je imel in ima tudi širšo, družbeno razsežnost. Razsežnost,

katera se je dotikala in se dotika slehernega Slovenca, slehernega posameznika, kateri se zaveda svojih

korenin in jih tudi ceni. Ne bomo pretiravali, če povemo, da so te osebe in z njimi povezani dogodki do te mere obogatili našo skupno preteklost, in to ne glede na veroizpovedno pripadnost ali svetovni nazor, da so postali sestavni del »kulturne memorije« ali »kulturnega spomina« slovenskega naroda.

Obstajajo dogodki iz preteklosti, ki v toku zgodovine zbledijo. Obstajajo dogodki, ki v duhu časa izginejo. So pa tudi taki, kateri preživijo vsakega duha časa in ostanejo živi skozi desetletja in celo stoletja ter odločilno prispevajo svoj del pri izgrajevanju mozaika svetovne zgodovine, mozaika izgrajevanja lepše prihodnosti, polnejšega ljudskega sožitja, strpnosti, vsesplošnega duhovnega in materialnega napredka – torej vrednot, katere so bile gonilna sila reformatorjev pred skoraj 500 leti. Vrednot, na katerih je še dandanes zgrajena vsaka resna, demokratično urejena družba. Družba, v kateri ni ne zmagovalca in ne poraženca, družba, v kateri ni izkoriščevalca in izkoriščanega, družba, katera se zavzema za resnično blaginjo, ne samo določenega odstotka prebivalstva, temveč za blaginjo vseh, za enake možnosti in priložnosti, tako mladih kakor tudi starejših in ostarelih, za enake možnosti pri izobraževanju, zaposlovanju, za pravičen in dostojen dohodek, za pravičen socialni sistem in še bi lahko naštevali.

Reformacija ni prinesla še večje umaknitve verskega življenja za cerkvene zidove, reformacija ni bilo gibanje, katerega domena je bilo izključno obnova verskega življenja. Reformacija je bila in je gibanje, katero prestopa cerkvene zidove in z obnovo ter z obnavljanjem duhovnega življenja posledično želi bogatiti ostale oblike ljudskega sožitja. Reformatorji in vsi njihovi potomci niso poudarjali samo vere, temveč so ob veri poudarjali predvsem življenje. Zavedajoč se človekove enkratnosti, neponovljivosti in vrednosti ter ob zavedanju človekovega zemeljskega mandata, so vedno znova z vero bogatili vsako obliko človeškega

prizadevanja in ustvarjanja. Vsako pozitivno, dobro in plemenito težnjo po spremembi obstoječega. Spremembo v prid olajšanja in izboljšanja. Spremembo v prid človeka! Takšno je bilo, je in ostane evangeličansko krščanstvo. Takšno je bilo, je in ostane zaradi reformacijskega odkritja božje pravičnosti, naklonjenosti, dobrote

95 tez

Primož Trubar - Zbrana dela

in skrbi Stvarnika do svojega stvarjenja – teh temeljnih evangelijskih resnic, ki so bile dolga stoletja pred reformatorji zakrite in so na mnogih mestih, žal, zakrite še dandanes. Te temeljne evangelijske resnice, ki pomagajo pri polnejšem bivanju, pri učinkovitejšem ustvarjanju, urejanju medčloveških odnosov in verjetno bi se našlo še marsikaj ostalega. Ali kakor je to zapisal reformator Luther: »Gospod, ne daj mi v prvi vrsti zlata in srebra, ampak močno, trdno vero, s katero si bom urejal življenje. Ne iščem ugodja ali veselja sveta, ampak predvsem poživitvev s tvojo sveto besedo. Ne želim si ničesar, kot le tvojega Duha, ki bo razsvetlil moje srce in me okrepčal. V pravi veri in zaupanju v tvojo milost me ohrani do mojega konca.«

Praznik reformacije pa ni samo spominski praznik, temveč je praznik, ki nas dobesedno sili, da pogledamo in razmislimo tudi o prihodnosti. O prihodnosti cerkve, o njeni vlogi v sodobni družbi, o njenem pozitivnem prispevku v njej in za njo. O njeni skrbi za človeka v stiski, v potrebi in nuji. O njeni pripravljenosti za dialog v najširšem pomenu te besede. Vse to so resnično tista vprašanja, ki si jih cerkve reformacije vedno znova postavljamo. S temi vprašanji cerkve reformacije tudi preverjamo pravilnost in upravičenost svojega

Spomenik, posvečen Štefanu Küzmiču v Strukovcih

poslanstva – to je oznanjevanja evangelija človeštvu in svoje diakonično–karitativne usmeritve k sočloveku. V kolikor ena od teh vej cerkve manjka, potem se pojavlja odkrito vprašanje, če je krošnja še vedno tako široka in tako razvejana, kot je to želel in obenem naročil sam Jezus. In obenem seveda ali ta krošnja raste in se razvija v pravo smer, če nudi zavetje človeku brez kakršnekoli razlike. Če človeku pomaga rasti, se razvijati, če prispeva k njegovemu plemenitenju, če mu tako s svojim učenjem, kot tudi z delovanjem, pomeni in predstavlja resničen duhovni dom, v katerem se počuti domače, v katerem je navkljub vsem morebitnim človeškim pomanjkljivostim sprejet, spoštovan, enakopraven in cenjen. Če je vodilo pri njenem učenju in delovanju tolerantnost in odprtost. Če sta ta dva pojma, ki sta danes zapisana z velikima začetnicama, povsod tam, kjer se skrbi za lepšo skupno prihodnost. In navsezadnje misel »cerkev smo ljudje« mora prevevati sleherno krščansko skupnost do te mere, vključujoč tudi njeno notranjo zgradbo in delovanje, da je tudi najmanjšemu človeku omogočeno takšno in drugačno aktivno sodelovanje in tudi odločanje. Duh sodelovanja tako razmišljujočih, pa je pri tem edina možna in tudi pravilna pot za skupno lepšo prihodnost, tako v ekumenskem, kakor tudi v med religijskem sodelovanju. V tem kontekstu je reformator Filip Melanchthon v Augsburgski veroizpovedi iz leta 1530 zelo moderno dejal: »Učimo tudi, da vera mora prinašati dobre sadove in da človek mora delati mnogo dobrih del.« O cerkvi pa dodaja: »Za pravo enotnost krščanske Cerkve je dovolj, da se evangelij v pravem razumevanju složno oznanja in da se zakramenti podeljujejo na podlagi božje besede. Za pravo enotnost krščanskih Cerkva ni potrebno, da bi se vsepovsod držali enakih, od ljudi nastavljenih cerkvenih redov, kakor to piše apostol Pavel: »Eno telo in en Duh, kakor ste tudi bili poklicani v enem upanju svojega poklica. En Gospod, ena vera, en krst.«

Če naše razmišljanje počasi sklenemo, potem v okviru zaključnih misli lahko povemo, da je praznik reformacije tisti praznik, ki ga lahko brez razlike v enakem ali pa vsaj podobnem duhu praznujemo vsi ljudje dobre volje. Ljudje, ki nam ni vseeno - ne za sedanjost in ne za prihodnost. Praznujemo vsi, kateri se zavedamo tistega neprecenljivega zaklada, ki nam ga je dala tako reformacija izven naših meja, kakor tudi na Slovenskem. Želim pa nam tudi, da bi vedno znova našli način, kako iz tega zaklada črpati pozitivne ideje in plemenite misli za prihodnost. In tudi, kako jih ne svojevoljno relativizirati ali celo omalovaževati.

Simon Sever
evangeličanski duhovnik
v Bodoncih

DAN SPOMINA NA MRTVE – 1. NOVEMBER

Dan spomina na mrtve ali v krščanstvu Vsi sveti se praznuje 1. novembra po celem svetu. Običaj nam narekuje, da na ta dan na grobove sorodnikov in prijateljev odneseemo sveče in rože.

Prva pričevanja o obhajanju praznika segajo v čas okoli leta 800. Cerkev se je sprva z javnim čaščenjem spominjala samo mučencev in svetnikov, ker pa je število le-teh naraščalo, se je odločila za poseben spominski dan, ki je bil najprej 13. maja. Papež Gregor IV. pa je prestavil praznik na 1. november in leta 835 se je ta praznik v frankovski državi tudi uvedel.

Dan spomina na mrtve je v slovenski ljudski kulturi znan kot Vsi sveti, ponekod pa tudi vahti. Da se je prazniku pripisoval velik pomen, dokazuje tudi post na predvečer samega praznika. Post je bil na slovenskem etničnem prostoru zelo strog. Skoraj povsod je bila značilna pogostitev vernih duš. Na mizi se je čez noč puščalo hrano in pijačo zanje, zjutraj pa je bilo to použito kot posvečen dar, ki prinaša zdravje

in rodovitnost. Povezan pa je tudi z nekaterimi šegami, npr. pobiranje obrednega kruha po hišah. Šega se je ponekod še ohranila, npr. v Beneški Sloveniji in na Tolminskem.

Znan slovenski etnolog je izvor darovanja z obrednim pecivom poiskal v predkrščanski veri o vračanju duš rajnikov iz onostranstva na ta svet. Rajniki so po teh verovanjih zahtevali žrtev, v zameno pa prinašali blagoslov, rodovitnost in dobro letino. Reveži kot obredni obhodniki pa so predstavljali duše rajnih. V samem krščanstvu pa so darovi, ki so sprva bili namenjeni mrtvim, dobili drug pomen. Otroci in reveži so jih sprejemali v zameno za to, da bi molili za duše rajnih, ki še trpijo v vicah.

Vsi sveti, praznik vseh svetnikov in rajnih, so bili po 2. svetovni vojni preimenovani v Dan mrtvih, po zakonu o praznikih iz leta 1989 in 1991 pa v Dan spomina na mrtve.

Dan spomina na mrtve naj za nas ne predstavlja le dela prostega dneva, ampak ob tem hitrem tempu življenja si vsaj tedaj vzemimo čas in obudimo spomin na vse tiste bližnje, ki so se že odpravili na potovanje, katero vse nas še čaka.

Doris Troha

MARTINOVO – 11. NOVEMBER

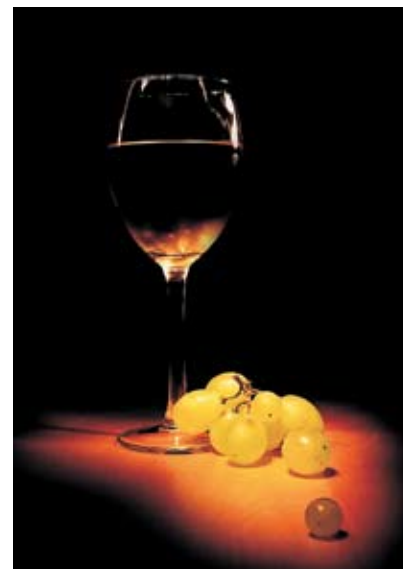
Martinovo. Martinove jedi. Lahko bi se kar razpisali, saj je o martinovanju kar dosti za povedati. A pogledjmo in se seznanimo s stvarmi, ki so nam najbolj znane ter stvarmi, ki bi nam naj bile znane ob tem prazniku.

Pri nas je Martinovo priljubljen praznik, še posebej zato, ker je povezan z vinom. Slovenci pa smo kar dobro znani po pridelovanju vina. Pravijo, da se na Martinovo soboto, no ne moremo reči tako natančno, v Martinovem obdobju mošt spremeni v vino. Kar je zagotovo dober razlog kakor tudi izgovor za veselje in praznovanje. Novo vino je treba seveda poskusiti.

Zgodovina Martinovega

Martinovo je eno tistih slavij, ki imajo videz cerkvenega praznika, v resnici pa v sebi skrivajo prastaro usedlino iz časov poganske preteklosti.

V jesenskih slavjih so se naši poganski predniki zahvaljevali bogovom za dobro letino in pašo in jih prosili za naklonjenost tudi v prihodnjem letu. Na ta slavja so prihajali tudi rajni predniki. Krščanstvo teh praznovanj ni moglo zatreti, saj jih ljudstvo preprosto ni hotelo pozabiti, zato jih je Cerkev nekako priredila in jim dala mesto v cerkvenem koledarju. Priljubljeni svetnik sv. Martin s svojim godom, ki sega ravno v čas jesenskega obilja, je bil prava osebnost, ki je prevzel stara jesenska zahvalna obredja in jih v obliki različnih šeg ponesel skozi stoletja prav do današnjega časa pod imenom Martinovo.

Kdo je bil sv. Martin?

Sveti Martin Tourski je bil galsko-frankovski narodni svetnik. Rodil se je leta 316 v Sabariji (današnji Szombathely, Madžarska). Nekaj let je delal kot vojak, nato pa je bil posvečen v mašnika. Zatem je ustanovil samostan. Leta 371 je bil sv. Martin izvoljen za škofa, čeprav je imel med duhovščino, ki se ni hotela odreči privilegijem in udobju, veliko sovražnikov. Ljudstvo ga je imelo neverjetno rado. Po vsej deželi so namreč govorili vedno znova le o njegovih čudežih: ozdravljanju, obujanju od mrtvih, izganjanju hudobnih duhov, krotanju divjih živali... Leta 397 je umrl. Bil je eden prvih svetnikov-nemučencev, ki mu je Cerkev priznala svetniško čast. Je priprošnjik vojakov, pastirjev, revežev in suknarjev. Znan je namreč po plašču, ki ga je razdelil na dvojce in drugi del dal beraču.

Kaj Martinovo pomeni za Slovence?

Preprosto rečeno, je za nas to le praznik, praznik vina. Moramo pa omeniti tudi to, da je v Sloveniji več praznikov, ki zaznamujejo vino ter vinsko trto, a se je leta najbolj uveljavil. Prvi praznik v letu je že 25. maja. To je sv. Urban ali Urbanovo. To je obdobje, ko trta cveti, in že takrat ve vsak vinogradnik oceniti, kaka bo letina, če le ne bo prišlo do nepridipravih vremenskih razmer. Drugi praznik je za nas že znano Martinovo, ki ga slavimo 11. novembra.

Sv. Martin razpolavlja plašč

Slovinci pa imamo še en praznik vina, ki nam je znan kot Šentjanžev dan ali nam bolj blizu Januževo (sv. Janez). Praznik pade na 27. december v božično-novoletno obdobje, en dan po sv. Štefanu.

Praznovanje Martinovega drugod po svetu

V nekaterih državah je veliko šeg ob tem dnevu podobnih ali celo enakih, kot pri nas (Nemčija – Martinfest, Anglija - Martinmas oz. Martlemass). Najdejo pa se tudi države s čisto drugačnim načinom praznovanja. V nekaterih predelih Škotske in Irske se je namreč nekoč nujno morala ob Martinovem opraviti ena krvna žrtev. Če tega ne bi storili, bi bilo vse leto nesrečno. V teh krajih se tudi ni smelo vrteti nobeno kolo. Tako kolarji in mlinarji na ta dan niso delali. Na Martinovo pa so še danes ponekod priljubljeni sejmi, ki jih najdemo posebno v alpskih deželah. Tam prodajajo sladkarije, sadje, darilca, posodo in tudi že božične okraske.

Martinov praznik in mladi

Lahko bi rekli, da mladi ne častijo Martinovega. Ne, da ne bi vedeli, temveč gledajo na ta dan drugače. Slavijo ga, a na svoj način. V mislih jim je le »žurka«, katere zagotovo ne smejo zamuditi ob Martinovi soboti in to je tudi vse. Za njih ni vseh stvari, ki sodijo zraven, predvsem opravijo Martinovo brez znane goske.

Značilne jedi na Martinovi mizi

Značilne jedi na Martinovi mizi so dušeno rdečo zelje, mlinci, pečena gos ali raca, sirovi štruklji, ajdova torta. Vse to je izbira vsakega posameznika. Vidimo, da je izbira kar velika, to so seveda najpogostejše jedi, po katerih posežemo za Martinovo. Nekateri se odločajo tudi za druge jedi. Seveda pa ne sme manjkati tudi kapljica vina, ki je glavni razlog Martinove večerje. Zasledimo pa lahko, da se med dobrotami vsekakor mora pojaviti goska. Se mogoče vprašate zakaj?

Zakaj ravno goska?

Goske so izdale sv. Martina, ko se je skrnil pred sli, ki so mu prišli povedat, da je izvoljen za škofa. Ker so ga izdale, morajo za kazen na dan njegove smrti umreti. Od tu navada, da je treba na Martinovo jesti pečeno gos.

Gos je od sv. Martina precej starejša in je bila nekoč po vsej verjetnosti poganska žival, povezana z jesenskimi obredji. To dokazuje tudi prerokovanje s pomočjo gosje prsne kosti. Nekoč so namreč prerokovali iz drobovine in kosti žrtvenih živali. To vedeževanje je ohranjeno tudi pri nas. Če je prsna kost Martinove gosi rjava, bo zelo mrzla zima. Če je bela, bo veliko snega.

Za konec lahko dodamo še to, da je okoli Martinovega praznika nastalo kar veliko pregovorov, predvsem o vremenu:

»Mraz na Vse svete pomeni lep Martinov dan. Če za Martina sonce sije, huda zima bo. Če se Martinova gos po ledu plazi, o božiču navadno po blatu gazi. Če pred Martinom zmrzuje, je pred božičem povodenj. Če pred Martinom zmrzuje, prihodnje leto češenj ni. Če Martin oblake preganja, nestanovitno zimo napravlja. Če je za Martina dež, je potem zmrzlina, pozebe ozimina in je tu draginja. Če je Martin oblačen ali meglen, pride zima voljna kot jesen. Martin naj bo suh, da pozimi raste kruh.«

Mateja Knap

ANDREJEVO – 30. NOVEMBER

Sv. Andrej, apostol

Apostol Andrej je bil doma iz Betsajde ob Genezareškem jezeru v Galileji. Bil je brat Simona Petra in učenec Janeza Krstnika. Brata sta si služila vsakdanji kruh kot ribiča. Njega je Jezus z Janezom prvega poklical. Po Jezusovem vnebohodu je apostol Andrej oznanjal evangelij po raznih krajih okoli Črnega morja in v Grčiji. Med preganjanjem kristjanov za časa cesarja Nerona je Andrej umrl mučeniške smrti v Patrasu v Grčiji. Z vrvmi so ga privezali na križ, kjer je v mukah živel še dva dni. Svetnikove posmrtno ostanke so leta 356 prenesli v Carigrad. Ker je bil usmrčen na poševnem križu, se le-ta od takrat imenuje Andrejev križ.

Sv. Andrej je zavetnik Rusije, Škotske, Španije, Grčije, Sicilije in Spodnje Avstrije. Je zavetnik ribičev in trgovcev z ribami, mesarjev, rudarjev, vrvarjev, nosačev vode; k njemu molijo tudi za dobro poroko. Upodablja ga največkrat s poševno postavljenim križem. Sv. Andrej je že od nekdaj tudi na slovenskih tleh priljubljen in čaščen svetnik. Mariborska škofija ga časti kot svojega glavnega zavetnika.

sv. Andrej

ANDREJEV SEJEM PRI GRADU

V Informatorju občine Grad, z dne 28. novembra 2007, smo lahko prebrali vabilo, v katerem nas Turistično društvo Grad in soorganizator Krajinski park Goričko vabita, ob godu sv. Andreja, na prireditev v viteško dvorano in na Andrejev sejem.

Andrejev sejem je bil nekoč poznan daleč naokoli. Sejmarji in obiskovalci so prihajali od blizu in od daleč. Stojnice so bile postavljene na obeh straneh ceste, od stare šole pa vse do bencinske črpalke. Sejmarji so na njih ponujali raznovrstne doma narejene izdelke in hrano. Obiskovalec je lahko kupil kašo ali fižol na merice, saj tehtnice niso imeli. Lukarji so prodajali na vence spleteno čebulo. Kupil si lahko tudi bučno olje. Nekateri sejmarji so ponujali suho robo: vile, grablje in podobno. Pri čevljarju si lahko kupil čevlje, da te v prihajajoči zimi ni zeblo v noge. Krojači so prodajali predpasnike in druga oblačila. Svoji stojnici sta imela tudi izdelovalec vrvi in medičar. Česoobiskovalci sejma postali lačni, so se lahko okrepčali, saj so prodajali kuhane klobase in domačo kapljico. Andrejev sejem je bil zadnji sejem v letu pred zimskim počitkom.

Sejem nekoč pri Gradu

Ker se je sčasoma zmanjšalo zanimanje za sejem, je tradicija počasi zamirala. Da ne bi popolnoma zamrla, so začeli domačini sejem ponovno obujati. Prva pobudnika za oživitev sejma, ki je bila leta 1991, sta bila g. Marjan Hüll in g. Jožef Štesl. Od takrat se ponovno vsako soboto, ki je najbližje Andrejevemu godu, na gradu odvijajo različne dejavnosti, pride pa tudi nekaj sejmarjev. Andrejev sejem je pod okriljem Turističnega društva Grad, katerega predsednica je ga. Marija Hüll.

Od leta 1991 se Andrejev sejem prične ob 9. uri s sveto mašo, katero je vsa ta leta opravljal župnik Štefan Kuhar. Letos je prvič maševal župnik Goran Kuhar. Po maši se zvrstijo kulturne prireditve, na katerih nastopajo domači ustvarjalci. Po kulturnem programu se obiskovalci okrepčajo še z dobrotami, ki jih pripravijo domačinke. Ustavijo se tudi pri sejmarjih, ki jih je sedaj precej manj kot nekoč. Še posebej zanimiv je bil 8. Andrejev sejem. V grajski kapeli so maševali hkrati trije duhovniki. Župnik Gumilar je blagoslovil veliko barvno sliko sv. Andreja, ki jo je daroval za grajsko kapelo in občino Grad. Sv. Andrej naj bi bil zavetnik novo ustanovljene gračke občine in ne le mariborske škofije. V kulturnem programu z naslovom »Pavočine« so sodelovali različni ustvarjalci, in sicer Cvetka Juhnov z razstavo fotografij, Štefka Bohar s svojimi pesmimi, ki jih je brala Marjanca Ferko Omahen, Ljudski pevci Kulturnega društva France Prešeren Grad in pevke Noneta Lyndwa.

Tudi letos se je v prijetno topli viteški dvorani zbrala množica ljudi. Sveti maši je sledil kulturni program, v katerem so se predstavili Grajski veseljaki in Ljudski pevci Kulturnega društva France

Prešeren. Prisotne sta nagovorila direktor Krajinkega parka Goričko, g. Janko Halb in župan občine Grad, g. Daniel Kalamar. Na grajskem dvorišču so svoje izdelke razstavljali in prodajali domači rokodelci. Ob koncu so se obiskovalci družili ob zlahtni kapljici in sladkih dobrotah, ki so jih pripravile prijazne domačinke. Prireditev je organizatorjem lepo uspela. K lepemu vzdušju je prispevalo še prijazno sonce, ki je sijalo na grajsko dvorišče.

Organizatorji Andrejevega sejma si želijo, da bi se tradicija nadaljevala ter da bi sejem obudili v enaki podobi, kot je bil nekoč.

Amalija Sukič

Letošnji Andrejev sejem na gradu

DAN BOJA PROTI AIDSU – 1. DECEMBER

Svetovni dan boja proti AIDS-u obeležujemo 1. decembra že od leta 1987. Namenjen je globalnemu osveščanju in masovnemu boju proti tej smrtonosni bolezni. Čeprav vemo vsako leto več o načinu okužbe z virusom HIV in o sami bolezni, se število obolenih povečuje.

Rdeča pentlja

Rdeča pentlja je svetovni simbol boja proti aidsu, je pa tudi naš simbol varnejše spolnosti. Kdor nosi rdečo pentljo, se zaveda prisotnosti aidsa in kaže solidarnost z okuženimi. Ravno 1. december je priložnost, da si rdečo pentljo pripnemo vsi. Ob dnevu boja proti AIDS-u so potekale številne akcije z namenom ozavestiti javnost o tej bolezni in o preventivnih ukrepih. Letos je vseslovenska akcija ob svetovnem dnevu boja proti aidsu potekala pod naslovom **Aids ne izbira. Ti lahko.**

Vsak izmed nas lahko podpre Svetovni dan boja proti AIDS-u tako, da sodeluje pri osveščanju ljudi o tej bolezni in virusu HIV, nosi rdečo pentljo, ki med drugim tudi simbolizira boj proti smrtonosni bolezni, in poskrbi za varne spolne odnose.

Če pa obstaja najmanjši sum na to bolezen, naj se oseba odloči za testiranje in s tem tudi obvaruje okolico pred širjenjem okužbe. Anonimna testiranja se izvajajo v vseh regijah Slovenije. Najboljša zaščita je varna uporaba kondoma, saj se virus HIV lahko prenese ravno med nezaščitenimi spolnimi odnosi.

VARUJMO NAŠE ZDRAVJE!

Melita Ficko Sapač

NOČ ČAROVNIC

Letos so čarovnice že osmič zaplesale na tradicionalni in največji prireditvi v naši občini. Noč čarovnic - prireditev, kjer se združijo vsa aktivna društva, je letos minila v znamenju dežja, blata in rajanja ob dobri glasbi. Kot vsako leto so se tudi letos sodelujoča društva dobro pripravila na množico ljudi, ki je znala prireditev obiskali. A tokrat nas sreča z vremenom ni spremljala, zato je bil obisk veliko manjši kot prejšnja leta.

Dober teden dni pred samo prireditvijo smo se z društvi predstavljali na televiziji (TV SLO1, TV MB), na več radijskih postajah in v raznih trgovskih centrih (City center Ljubljana, Qlandia Maribor, Qlandia Ptuj, Europark Maribor, Mercator center Maribor, BTC M. Sobota). V centrih smo obiskovalcem ponujali našo domačo kulinariko, zloženske o prireditvi, z njimi zaplesali in izrezovali buče. Ugotovili smo, da ponekod našo prireditev že dobro poznajo, da jim je všeč čarobni grajski park, kulinarčna ponudba ter razposajeni ljudje, ki se tam cel dan družijo. In prav to je naš namen, da ljudem v tem jesenskem času damo čim širšo ponudbo, ki zajema kulinariko, glasbo, zgodovino gradu in prikaz srednjeveškega življenja, sojenje čarovnici ter sežig na grmadi. In če se ljudje ob tem družijo in zabavajo, otroci pa igrajo in uživajo, je naš namen izpolnjen.

Še buča se je skrila pod dežnik

Čarovnice so zaplesale pod dežniki

Vlado Kreslin (foto: S. Dešnik)

Tudi pralni stroj Leonard je čaral

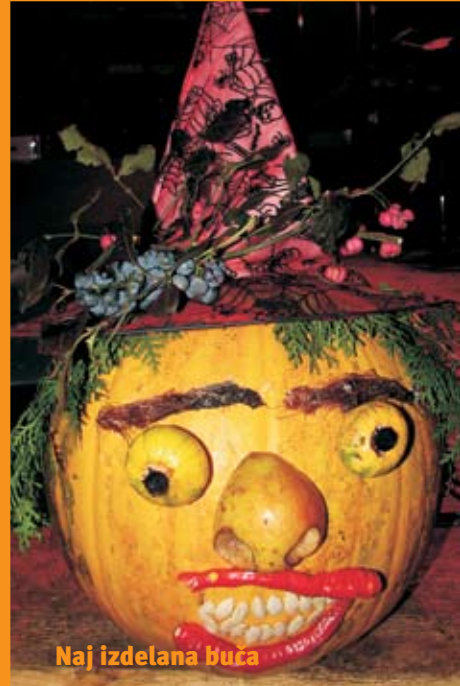
Ko je zapela Manca, je dež ponehal

Ljudje so se počasi nabirali

Odlična predstava vitezov

Naj izdelana buča

Vitezi in dame na grajskem dvorišču

Brez mličenja tudi tokrat ni šlo

Od obsojene čarovnice se je te kadilo

Zvečer je postalo veselo

Čarovnice so zomprale in plesale

Veselje ob goreči grmadi

Pop Design z Miranom

Foto: Danijela Krpič

Letošnja »čarovniška nedelja« se je pričela z dežjem. Sodelujoči so se žalostno ozirali naokrog, a ko so čaravnice ob ritmih skupine Plamen zaplesale pod dežniki prvi ples, se je na obrazih pojavil nasmeh. Nekaj vztrajnih gostov je prišlo kljub dežju takoj po 12. uri, ko se je prireditev pričela. Z dežniki so se radovedno sprehodili okrog po grajskem parku, mimo štandov in po grajskem dvorišču. Otroško predstavo smo zaradi dežja prestavili v enega od grajskih prostorov in presenečeno ugotovili, da se je napolnil z otroki, ki so veselo prisostvovali odlični predstavi Čudežni pralni stroj Leonard, ki jo je izvedlo Gledališče KU-KUC iz Lendave. Zunaj pa se je začelo nebo jasni in ko je na oder stopila postavna Manca Špik in veselo zapela, je dež ponehal. Obiskovalci so se začeli nabirati in v parku je postajalo vse bolj veselo.

Srednjeveški spektakel, ki ga je izvedla Igralska skupina viteza Gašperja Lambergarja, je navdušil obiskovalce z mečevanjem, plesom z zastavami in meči, pa tudi obiskovalci so lahko zaplesali ob srednjeveški glasbi. V otroški delavnici je precej otrok izrezovalo buče, risalo in barvalo. Žal se zaradi dežja lokostrelska delavnica in srednjeveške igre niso izvajale, so pa gostje imeli priložnost videti usnjarsko delavnico in pisarko s starimi pisavami.

Ko se je začelo temniti, so ulovili čaravnico, ji sodili in jo z mučenjem privedli do priznanja. Obsodba je bila seveda znana - smrt na grmadi. A kot bi se vse sile združile proti obsodbi, je grmada le počasi in stežka zagorela. Čaravnice pa so brez žalovanja nadaljevale veseli ples. Težko pričakovani Vlado Kreslin z Malimi bogovi je že precej veliko množico obiskovalcev navdušil z odličnim nastopom. Veselje vseh zbranih čarovnic in obiskovalcev se je z Goriškega slišalo vse do Pirana, na koncu pa je na željo prisotnih še enkrat zapel.

Nagradili smo naj izdelano bučo in naj izrezano bučo. Nagrade, ki so jih prispevale turistične agencije iz Murske Sobote in Ljutomera, so bile enodnevni izleti za dve osebi v različne prestolnice Evrope ter v Gardaland. Na odru se je okrog 30 čarovnic potegovalo za naziv naj čaravnice. Ob poskočnih ritmih so pokazale svoje sposobnosti plesanja in čaranja, komisija pa

je imela težko nalogo izbrati prve tri. Navdušeno smo pozdravili najstarejšo čaravnico Ančko, ki jih šteje 73 let, navdušile pa so nas tudi številne male čaravnice. Naj čaravnica je prišla iz Tropovcev, drugo mesto je zasedla čaravnica iz Kočevja, tretje mesto pa sta si delili čaravnici iz Vidoncev in Otovcev.

Po plesu glavnega čarodeja z naj čaravnico ter ostalih čarovnic se je zabava nadaljevala s skupino Pop Design in Miranom Rudanom vse do polnoči. Energični Pop Design je ob igri laserjev navduševal mlade obiskovalce, ki jih veliko blato v parku ni preveč motilo, saj so veselo poplesavali in se veselili ob štandih in goreči grmadi.

Kljub dežju se je na letošnji prireditvi zbrala kar lepa množica ljudi, ki so se veselili s čaravnicami ob dobri glasbi. Verjetno pa je želja vseh obiskovalcev, še bolj pa organizatorjev z društvi, da bi drugo leto bilo vreme bolj prijazno, da bi se lahko še bolj zabavali v zacompranem grajskem parku.

Čaravnice pa so metle pospravile, sprale blato, zložile svoje klobuke ter se potuhnile vse do naslednjega leta.

Danijela Krpič

Občina Grad in Odbor za pripravo Noči čarovnic se zahvaljujeta vsem društvom in ostalim, ki ste kakorkoli pripomogli, da je bila prireditev dobro izpeljana in kljub slabemu vremenu vesela.

Prireditev NOČ ČAROVNIC je zaščitena na Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino pod znamko št. Z-200270886.

MEDNARODNO SODELOVANJE DOŠ JOŽEFA KOŠIČA Z OŠ GRAD

Prvo v nizu treh predvidenih srečanj je potekalo v sredo, 26. 9. 2007, v prostorih OŠ Grad. Pri pouku slovensčine se nam je pridružilo 6 učencev 8. razreda, učiteljica slovenskega in učitelj madžarskega jezika ter mama ene izmed učenk OŠ Gornji Senik. Srečanje je spremljala tudi gospa magistra Valerija Perger, višja svetovalka za dvojezično šolstvo v Porabju.

Učenci smo najprej razmišljali o prijateljstvu, prebrali smo nekaj pregovorov in rekov, izbrali tiste, ki so nam bili najbolj všeč, povedali, zakaj smo se odločili zanje in razmišljali o tem, kakšne lastnosti naj bi imel tisti, ki bo naš prijatelj. Nato smo se

spraševali, kako ohraniti stike s prijateljem, ki se odseli. Ugotovili smo, da se to da tudi s pismi. Delo smo nadaljevali v dvojicah, iskali ključne podatke o zgradbi in vsebini konkretnih pisem, učenci naše šole pa smo gostom pomagali tudi s prekmurskim narečjem. Skupaj smo oblikovali miselni vzorec o uradnem - neuradnem in zasebnem - javnem pismu. Drugo uro smo zaključili z razmišljanjem o tem, komu pisati uradna pisma, kako uradno osebo nagovoriti, kakšna naj bi bila pozdrav in podpis.

Učenci so bili zelo aktivni pod budnim očesom strokovnih opazovalcev.

Tretjo uro pa smo začeli s preverjanjem osvojenega znanja, dobili smo besedilo, vsi učenci, tudi gostje, so ugotovili, da gre za uradno javno pismo. Razdelili smo se v skupine, učenci DOŠ Jožefa Košiča iz Gornjega Senika so napisali pismo svojemu, učenci OŠ Grad pa našemu ministru za šolstvo. Med učenci se je zopet razvila bogata debata, gostom sta pri delu pomagala učiteljica slovenskega in učitelj madžarskega jezika, saj so pismo za svojega ministra nato prevedli še v madžarščino. Vodji posameznih skupin so na koncu prebrali pisma, učenci domače OŠ smo zapisali, da se nam zdi tako druženje zelo zanimivo, navezali smo namreč prijateljske stike. Nato smo gospoda ministra zaprosili, če nam lahko napiše, kaj o takem sodelovanju meni on. Gostje pa so ministru poročali o tem, kako poteka sodelovanje med njihovo in našo šolo.

Delo smo zaključili z izmenjavo naslovov, iz Madžarske v Slovenijo in iz Slovenije na Madžarsko bo verjetno potovalo veliko neuradnih pisem. Upamo, da je bil dosežen vsaj delček cilja, ohraniti slovenščino v Porabju.

Učenci 7. razreda
OŠ Grad

OBNOVA ŠOLSKE KOTLOVNICE

Na Osnovni šoli Grad smo v mesecu oktobru predali svojemumu namenu novo urejeno kotlovnico in tako delavcem šole in učencem zagotovili optimalne pogoje za učenje in delo. Obnova kotlovnice je bila nujna, saj so stare peči obratovalle več kot petintrideset let in jih je zob časa že dodobra načel.

Občina Grad kot ustanoviteljica šole je zagotovila vsa potrebna sredstva, pa čeprav le-ta niso bila predvidena v proračunu. Pokrila je tudi delež Ministrstva za šolstvo in šport (okrog 40.000,00 EUR) v upanju, da jim bo ta delež ministrstvo čim prej povrnilo. Celotna investicija je znašala okrog 70.000,00 EUR, vsa dela pa je opravilo v dogovorjenem roku Podjetje Blisk iz Murske Sobote. Slavnostnega prevzema se je udeležil tudi pomurski poslanec Jožef Horvat in potrdil, da bo ministrstvo svoj delež do občine poravnalo že v mesecu decembru.

Kakorkoli že, na šoli smo obnove zelo veseli, zavedamo pa se, da so obnove potrebni tudi drugi šolski prostori, saj je stavba stara več kot petintrideset let. Občina se

Stara in dotrajana peč

Obnovljena kotlovnica

je sicer prijavila na razpis šolskega ministrstva in je trenutno na štiriinštiridesetem mestu. To pomeni, da naj bi šolo kompletno obnovili v naslednjih štirih letih. Na veselje delavcev šole, staršev in še posebej učencev upamo, da bo temu res tako.

Ob koncu bi se rad zahvalil gospodu županu, Danielu Kalamarju, članom Občinskega sveta Občine Grad, državnemu poslancu, g. Jožefu Horvatu, podjetju Blisk d.d. in še posebej g. Stanku Čerpnjaku, ob pomoči katerih nam je uspelo obnoviti šolsko kotlovnico.

Viktor Navotnik
Ravnatelj OŠ Grad

Slavnostni prevzem šolske kotlovnice

RAZSTAVA JABOLK

Učenci 5. razreda so v jesenskem mesecu oktobru v okviru projekta Zdravo življenje pripravili razstavo jabolk. Ob pomoči staršev, sorodnikov in sosedov so zbrali tako sodobne kot tudi stare sorte jabolk. Najbolj zanimive so bile prav stare sorte jabolk: Princrudolfke, Batulke, Rožmarinke, Lederne, Ciganarka, Bobovec,

Sodobna pravila prehranjevanja

Moščanske... Učenci so zbrali tudi »jabolčne« recepte. Učenci so v okviru tega projekta oblikovali tudi Eko menu, na katerem so predstavljena pravila obnašanja v šolski jedilnici. Eko menu so obesili v jedilnico z namenom, da bodo učenci upoštevali ta pravila pri prehranjevanju.

Mateja Hladen
Učiteljica 5.r.

EKO ŠOLA KOT NAČIN ŽIVLJENJA

EKO ŠOLA kot način življenja je mednarodni projekt, v katerega je vključenih preko 30 evropskih držav, med njimi tudi Slovenija. S tem projektom se gradijo vrednote za odgovoren način našega bivanja na tem planetu. Vsaka šola, vrtec, ki se želi vključiti v projekt, mora izpolnjevati določene pogoje. V šolskem letu 2007/2008 smo se tudi na OŠ Grad, na pobudo gospoda ravnatelja odločili, da bomo sodelovali v projektu. Da bi dobili priznanje za delo, to je EKO zastavo, smo naredili letni delovni načrt za EKO ŠOLO. Zadali smo si nekaj ciljev, ki jih bomo realizirali med šolskim letom. Ti cilji so: izboljšati urejenost šole in okolice, zmanjšati količino odpadkov na šoli, varčevati s papirjem, vodo in elektriko, posvečati skrb zdravi prehrani in vzpodbujati več gibanja, izboljšati medsebojne odnose, v pouk vključevati okoljske vsebine, skrbeti za zdrav in spoštljiv odnos do narave in vseh živih bitij.

Vključili smo se tudi v projekte, ki jih je za šolsko leto razpisala nacionalna koordinacija, in sicer projekt ZDRAVO ŽIVLJENJE, katerega mentor je učiteljica Mateja Hladen, ter projekt TELO, ŠPORT, VODA, katerega mentor pa je učiteljica Anita Horvat. Izvajamo tudi številne zbiralne akcije. Tako smo opravili jesensko zbiralno akcijo odpadnega papirja, ki jo bomo v mesecu marcu ali aprilu ponovili. Zbrali smo 1,96 ton papirja. Preko celega leta pa zbiramo baterije, tonerje, kartuše, trakove in plastenke od pijač. Pri teh akcijah sodelujejo otroci iz vrtca, učenci in delavci šole, pomagajo pa nam tudi starši.

S tem, da v projekt vključujemo otroke iz vrtca, učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost, bomo tudi mi dali prispevek k ohranjanju našega lepega okolja.

Amalija Sukič
Koordinator EKO šole

MLADI ZA NAPREDEK POMURJA

Regionalni center ZOTKS Murska Sobota prireja vsako leto skupaj z Zvezo za tehnično kulturo Slovenije festival z naslovom Mladi za napredek Pomurja. Festival je letos trajal od 28. novembra do 1. decembra v prostorih hotela Diana. Na festivalu je potekala razprava o možnostih vpisa na srednje šole in fakultete, o problematiki vpisa v strokovne in poklicne šole, o raziskovalnem delu na šolah ter o pomenu znanja pri gospodarskem razvoju regije. Osnovne in srednje šole so se predstavile s svojimi dosežki na področju dela z mladimi.

Učenca Rudolf Ficko in Dejan Čontala sta že prava lončarja

Stojnica OŠ Grad je bila množično obiskana

Naša šola je na festivalu sodelovala z ekipo mladih lončarjev, katere mentor je Karel Šalamon. Ob razstavi lončarskih izdelkov sta učenca Rudi Ficko in Dejan Čontala prikazala način izdelave lončarskih izdelkov na vretenu z

elektronsko regulacijo, katero je šola nabavila v ta namen. Učenca sta sposobna samostojno lončariti, zato sta vzbujala veliko zanimanje obiskovalcev. Ob naši stojnici je bilo rečenih veliko besed o pomenu ohranjanja tradicionalnih obrti in tržnih možnosti na tem področju, kar je učencema velika vzpodbuda za nadaljnje delo.

Karel Šalamon
Mentor lončarskega krožka

BABICE IN DEDKI V VRTCU

S 1. septembrom so se zopet odprla vrata vrtca za 38 otrok, ki potrebujejo varstvo. Vrtec pa ni ustanova, ki nudi le varstvo, temveč staršem nudimo pomoč pri vzgoji otrok. To je namreč temeljna naloga vrtca. Brez dobrega sodelovanja s starši pa to ne gre. Zato se bomo trudili mi, potruditi pa se morate tudi vi starši, da bomo skupaj soustvarjali in prispevali k skupnemu cilju, ki bo v zadovoljstvo vsem nam, predvsem pa v zadovoljstvo vaših in naših otrok.

Trije delovni meseci so že za nami in otroci z veseljem obiskujejo vrtec. Da pa bi bilo obiskovanje vrtca otrokom še v večje zadovoljstvo, smo meseca novembra medse povabili dedke in babice. Razveselili smo jih s kratkim kulturnim programom in jim postregli z domačimi keksi, ki smo jih pekli v vrtcu. Upam, da bo takih oblik srečanj še več, saj tudi to pripomore k dobri klimi in počutju v vrtcu.

Klaudija Klement
Pomočnica ravnateljca za enoto vrtca

Otroci v vrtcu so nastopili pred babicami in dedki

OBISK OTROK IZ GORNJEGA SENIKA

V letošnjem letu je naš vrtec začel z mednarodnim sodelovanjem z vrtcem iz Gornjega Senika. Prvo srečanje smo imeli v sredo, 26.09.2007. Sodelovalo je 11 otrok iz našega in 11 otrok iz madžarskega vrtca. Zaradi lažjega sporazumevanja smo medse povabili tudi starše. Našemu vabilu so se odzvale 4 mamice iz našega vrtca in kar 6 mamic iz Madžarske. Prisotne pa smo bile tudi štiri strokovne delavke, po dve iz vsakega vrtca. Ker je bil cilj našega druženja ohranjanje slovenskega jezika, smo se pri delu kar največ pogovarjali z otroki in tudi starši, ki pa so nam bili v veliko pomoč. Izvedli smo delavnico peke piškotov.

Ko so naši gostje prispeli, smo jih vsi skupaj lepo pozdravili in jim zaželeli dobrodošlico. Otroci so se le zvedavo opazovali. Da pa bi nam bilo lažje začeti, smo se najprej predstavili z imeni. Razkazali smo jim vrtec in jih odpeljali v šolsko jedilnico, kjer smo opravili zajtrk.

Ker so otroci postali že nemirni, smo odšli v gospodinjstvo učilnico, kjer je bilo pripravljeno vse za našo delavnico. Povedala sem, da bomo pekli piškote. Naši otroci so bili prav tako kot naši gostje zelo navdušeni. Razdelili smo se v tri skupine. Sprva naše skupine niso bile mešane. Vsaki skupini sem dala recept in ga tudi na glas prebrala. Skupaj smo pogledali, kakšen material imamo pripravljen. Vsakega posebej sem poimenovala, naši otroci pa so mi pri tem zelo aktivno pomagali. Kot sem opazila, so mamice in strokovna delavka otrokom prevajale. Material smo si razdelili po mizah in pričeli z delom. Kar hitro je nastalo testo, iz katerega so otroci z različnimi modelčki izrezovali kekse, ali pa jih oblikovali z roko. Delo je potekalo v zelo sproščnem vzdušju, saj je pogovor med odrasli zelo hitro stekel. Tudi otroci so se zelo razživali. Kot sem že omenila, se otroci na začetku niso pomešali med sabo, ko pa je delo steklo, so se kar sami porazdelili po skupinah. Niso bili več tako zadržani kot

Pekli smo piškote

Skupinska

na začetku. Pogovor med otroki sicer ni stekel, je pa potekal med odraslimi in otroki. Eni so izrezovali z modelčki, drugi so piškote zlagali na pekače, tretji so jih mazali z beljaki, že četrti pa so jih okrasili z mrvicami. Zelo hitro so nastajali lepi in dišeči izdelki. Ko so bili naši piškoti pečeni, smo jih odnesli v igralnico, kjer je otroke čakalo presenečenje. Na mizah so bila darilca za vse otroke. Postregli smo si s sokom in seveda s sveže pečenimi piškoti. Ob koncu druženja so se naši otroci predstavili z dvema pesmicama, nato pa so se predstavili tudi gostje. Zapeli so nam kar tri slovenske pesmice. Slednjo, z naslovom Mi se imamo radi, pa smo zapeli skupaj. Naše srečanje lahko označim kot zelo uspešno. Take oblike sodelovanja pripomorejo k ohranjanju slovenskega jezika v Porabju.

Klaudija Klement
Pomočnica ravnateljice
za enoto vrtca

POHOD PO DOLNIH SLAVEČIH

V avgustu, soboto pred velikim praznikom občine Grad, praznikom Marije Vnebozete, se je v okviru občinskega praznika zvrstila prireditev na Dolnjih Slavečih. 11. avgusta 2007 se je na Dolnjih Slavečih odvijal namreč že 12. pohod. Pohod je potekal kot vedno zadnja leta izpred domačega gasilskega doma. Pot je pohodnike vodila čez hribe in doline prekrasne naše vasice vse nazaj do gasilskega doma, kjer je bil tudi cilj pohoda. Ne moremo pa reči, da je vas res bila prekrasna, saj nam je vreme odvzelo lepoto vasi, kakor nam tudi zelo ponagajalo. Spremljalo nas je namreč celodnevno deževje, kar je pohodnikom sigurno vzelo voljo, da bi se odpravili na kratek izlet. Tako se letos ne moremo veseliti lepe udeležbe. Seveda moramo poudariti, da se je pohoda udeležilo nekaj pohodnikov, a ne toliko kot vedno. To so bili tisti najvztrajnejši pohodniki, katerim vreme ne more spremeniti nobenih načrtov. Zato hvala vsem, da so prišli, nas podprli in nam dali malo upanja kljub zelo slabemu vremenu. Nismo jih pustili tavati po bregovih, ne da bi jih kljub vsemu pričakali na vmesnih postajah. Z veseljem smo jih čakali na »deževnih« točkah. Upamo lahko le, da nam naslednje leto vreme ne bo tako zagodlo.

Mateja Knap

POSTAVITEV BOŽIČNO- NOVOLETNE JELKE

V soboto, na večer pred prvo adventno nedeljo so člani ŠRD Dolnji Slaveči že drugič pred vaško-gasilskim domom na Dolnjih Slavečih postavili božično-novoletno jelko.

Nekaj metrov visoka in lepo okrašena jelka daje sedaj vasi praznično vzdušje in s tem poudari okolico, ki jo krasi s svojim žarom in s tem navdihuje tudi mimoidoče s toplino in duševnim mirom. Le-ta je privabila tudi

nekaj vaščanov, ki so si lahko ogledali tudi krajši kulturni program. V programu so nastopili Pevci ljudskih pesmi KD France Prešeren od Grada ter mladi iz domače vasi, ki so vsako leto ravno tako pripravljene pomagati. Lučke na jelki, ki so že nezadržno čakale, da zasvetijo v svoji krasoti, pa je letos prižgal najstarejši član društva, g. Franc Forjanič.

Božično-novoletna jelka
na Dolnjih Slavečih

Mateja Knap

LJUDSKI PEVCI OD GRADA IZDALI NOVO ZGOŠČENKO

Ljudski pevci od Grada, ki delujejo v okviru Kulturnega društva Grad že štirinajsto leto, so v sklopu praznovanja 7. občinskega praznika predstavili svojo novo zgoščenko. Kljub temu, da so pevci v letih »jeseni življenja«, jim energije ne manjka, ko gre za prepevanje ljudskih pesmi, za nastopanje in druženje. Za seboj imajo že veliko nastopov in prvo kaseto, ki je bila posneta leta 2002. Nov glasbeni izdelek pa je zgoščenka, ki jo spremlja njihov moto: »Kdor poje rad, je v srcu zmeraj mlad«. Na zgoščenki je zbranih 18 pesmi. To so večinoma ljudske pesmi, nekaj cerkvenih, nekaj pa tudi avtorskih. »Gračarje so fajn lidže« je prva pesem nove zgoščenke, ki jo je napisal in uglasbil Peter Juhnov. Sledita pa še dve avtorski pesmi od Irene Grah. Prireditev je potekala v kulturni dvorani pri Gradu. Da bi program popestrili, so Ljudski pevci povabili v goste Fante z Male

Pevci ljudskih pesmi

Nedelje in Upokojenski pevski zbor iz Bakovcev, nekaj pesmi pa so zapeli sami z nove zgoščenke. Tako je potekala prireditev v prijetnem vzdušju in druženju. Ob koncu so se Ljudski pevci KD Grad zahvalili za denarno pomoč vsem sponzorjem, ki so pripomogli s svojimi prispevki, da je nova zgoščenka zagledala luč sveta. Posebna zahvala je bila namenjena Občini Grad in županu, Danielu Kalamarju, za moralno in finančno podporo Kulturnemu društvu »France Prešeren« Grad.

Justina Vertič

Upokojenski pevski zbor iz Bakovcev

LJUDSKI PEVCI V KOPRU

Ljudski pevci Kulturnega društva France Prešeren Grad smo bili 15. septembra 2007 v Kopru. Vabilo je prišlo na Krajski park Goričko, ki ga je poslalo Društvo Prekmurcev v Slovenski Istri. S seboj nas je povabil direktor KP Goričko, Janko Halb. V Kopru in okolici živi več kot 200 Prekmurcev,

V kulturni dvorani v Vanganelu, sedita g. Kleibencetl in žena

ki so tam dobili zaposlitev. Nekateri so tam več kot 50 let. Ohranjajo pristne prekmurske navade, običaje, jedi, pa tudi »gučijo« po prekmursko. Vsako jesen prirejajo »Prekmurski dan«, na katerem smo letos sodelovali tudi mi.

Predsednik in organizator tega srečanja je Janko Kleibencetl, dvainosemdesetletni učitelj v pokoju, rojen na Pertoči. Bil je tudi dolgoletni funkcionar v Slovenski Istri. Napisal je že osem knjig. Njegovim pesmim smo prisluhnili tudi mi na tej predstavitvi. Na prireditvi smo tudi mi zapeli prekmurske pesmi, katere so poslušali še vedno naši prekmurski upokojenci, ki so se razveselili domače pesmi in zraven zapeli, saj je bilo marsikatero oko solzno.

Po končanem programu smo si ogledali Izolo, Portorož in soline Sečovelje. Nato smo se vrnili nazaj v Koper, kjer smo imeli večerjo. Po večerji pa je bila prava prekmurska veselica, kjer je igral Ansambel Minigo. Vsi smo se veselili, se zabavali in plesali. Pred odhodom smo zapeli nekaj starih pesmi. Tako je bilo vzdušje enkratno in nepozabno. Ponoči ob enajstih smo se poslovili in se odpeljali domov. Za nas, ki smo kmečke ženske, je bil to lep izlet, ki nam bo ostal še dolgo v spominu. Spoznali smo Kras in si ogledali Škocjanske jame in videli morje. Direktorju Krajskega parka Goričko, g. Janku Halbu, se za vse to, kar smo videli in doživeli, Ljudski pevci iskreno zahvaljujemo.

Irena Grah

ZLATOPOROČENCA IZ KANADE

Cecilija in Evgen Radašič sta se spoznala leta 1955 pri Gradu. Cecilija (roj. Kovač) je bila rojena 28. avgusta 1939 pri Gradu, Evgen pa 28. oktobra 1933 v Doliču. Že od malega so ga začeli klicati Erni in tako ga kličejo še danes. Cecilija je marca 1957 prestopila avstrijsko mejo, maja pa je mejo prestopil še Erni. Civilno sta se poročila 7. septembra 1957 v Ennsu pri Linzu, cerkveno pa 19. oktobra v Astenu. Ko sta si pridobila vse dokumente, sta z ladjo iz Bremna (Nemčija) odpotovala v Montreal (Kanada). Tam sta z vlakom potovala še dva dni in tako prispela v Edmonton, kjer še danes živita. V začetku sta težko živela ob podpori Organizacije za imigrante, a kmalu sta si prislužila za lastno stanovanje. Cecilija je bila zaposlena v tovarni jajc, Erni pa v gozdarskem podjetju. Leta 1960 se jima je rodil sin Marjan, leta 1968 sta dobila še hčer Kristino. Zgradila sta si svojo hišo in se prvič vrnila v domovino leta 1970. Erni si je čez čas ustvaril lastno

podjetje, ki gradi montažne stene in hiše. Sin Marjan se je poročil in dobila sta tri vnuke, prav tako se je poročila hči Kristina. Danes sta Cecilija in Erni upokojena, podjetje je prevzel sin Marjan, kateremu Erni vedno rad priskoči na pomoč. Cecilija in Erni sta se še večkrat vrnila v rodno Slovenijo, kjer sta obiskovala starše, brate in sestre ter drugo sorodstvo.

Želja zlatoporočencev je že dolgo bila, da bi svojih 50 let zakona praznovala v rodni Sloveniji, kjer sta odraščala. Tako sta 11. avgusta 2007 pri Gradu obnovila svoj zakon ob prisotnosti svojih otrok, ki so prišli iz Kanade, svojih

Cecilija in Erni Radašič

sorodnikov, prijateljev in znancev. Po obnovitvi v poročni dvorani na gradu je sledila sv. maša v domači cerkvi, nato pa večerja in zabava z vsemi povabljenimi.

Zlatoporočenca sta predstavila svoji družini tudi Slovenijo, saj sta snaha in zet Kanadčana, prav tako so vnuki prvič prišli v Evropo. Polni vtisov naše lepe pokrajine in spominov na zlato poroko ter na srečanje z nekdanjimi prijatelji in znanci so se vrnili v Kanado. Tam imata zakonca skupaj s sinovo družino hišo v prijetnem okolju ob jezeru izven Edmontona, kjer, obdana z vnuki, preživljata jesen svojega življenja.

Danijela Krpič

KONJENICA PRI GRADU

Že kot otrok sem si želel konja, ker pa si ga nisem mogel privoščiti, sem o tem lahko le sanjal. Ampak sanje so se mi vendarle uresničile pred tremi leti, ko sem kupil prvega konja. Lani sem jih imel že pet, a letos sem prvič imel pomladek v lastnem hlevu. Tako imam trenutno šest konjev.

Kot veste, sem lani priredil prvo konjenico pred gasilskim domom pri Gradu. Letos je druga konjenica bila na prireditvenem prostoru pred mojo domačijo, in sicer 13. oktobra 2007. Sama priprava na nekaj takega je kar naporna, ker pa so mi stali ob strni družina in prijatelji, je šlo vse zlahka.

Konjenica kot pohod s konji je potekala že rano zjutraj, ko smo se zbrali konjerejci od Grada, z Dolnjih Slavečev, iz Murske Sobote, Radencev, Rihtarovcev in Okoslavcev pri Sv. Juriju ob Ščavnici. S 13-imi

konji smo se že ob 8. uri podali na pot. Pot in vreme sta bila ustrezna in ko smo se ob 12. uri vrnili domov, smo se okrepčali z bogračem. Ob harmoniki smo seveda tudi zapeli. Ob 14. uri smo začeli z igrami, na katere so se lahko prijaviли vsi ljubitelji konj, tudi otroci. Igre so zajemale streljanje z lokom, metanje kamna, ravnotežje na drogu in zabijanje žeblicev. Med starejšimi so prva tri mesta zasedli: Martin Kerec od Grada, Boris Potočnik z Dolnjih Slavečev in Bernard Fotivec iz Okoslavcev. Med mlajšimi tekmovalci pa so prva tri mesta zasedli: Rok Potočnik z Dolnjih Slavečev, Timotej Pozman od Grada in Daniel Kerec od Grada. Kot vsepovsod so tudi naši zmagovalci dobili pokale.

Upam, da se je za vse udeležence konjenica dobro iztekla in so bili vsi zadovoljni. Zadovoljen sem bil tudi jaz. Predvsem je lepo, da pridejo ljudje od daleč, še lepše pa bi bilo, če bi se udeležilo več domačih ljudi.

Na grajskem dvorišču

Prvi trije v igrah med odraslimi

Prvi trije v igrah med otroci

Peter Šinko

STAREJŠI OBČANI

Omogočimo starejšim, da ostanejo čim dlje v svojem domačem okolju

Demografska struktura prebivalstva se je v zadnjih desetletjih bistveno spremenila. Zaradi podaljšanja življenjske dobe se delež starejšega prebivalstva čedalje bolj veča. To pomeni, da je starejših vedno več, kar lahko razberemo iz številnih raziskav.

Ugotavlja se, da kronološka starost za posameznike sploh ni tako pomembna. Veliko bolj pomembneje za starejšega človeka je, da se počuti zdravega, da ima življenjsko energijo in optimizem, da se počuti ljubljene in koristnega. Torej dejstvo, da je nekdo star, ni pogojeno zgolj s kronološko starostjo, temveč tudi s posameznikovimi psihofizičnimi lastnostmi in z načinom njegovega življenja, pa tudi z značilnostmi okolja, v katerem človek živi ter z vrednotami, ki v tem okolju vladajo.

Med staranjem, ki se mu nihče ne more izogniti, so se ljudje prisiljeni spopadati s številnimi težko rešljivi problemi. Tu so odnosi starostnika do samega sebe, do svojcev, do znancev in širše okolice, nenazadnje pa tudi do družbe. Razen tega pa je star človek podvržen tudi raznim stresom, kot so odhod otroka iz družine, upokojitev, upad telesnih in razumskih funkcij... in prej ali slej smrt enega od zakoncev. Vsem tem stresom se še posebej starejši ljudje težko prilagodijo. Posledica le-tega sta v prvi vrsti žalost in depresija. Mnogokrat pa so prisotni tudi osamljenost, strah, tesnoba.

Starost je tudi obdobje, ki lahko prinese različne zdravstvene težave in ovire. Z nekaterimi od teh star človek lahko živi samostojno, neodvisno, nekatere pa ga začnejo obremenjevati in

omejevati pri vsakodnevem življenju. Družina je tista, ki prva in največkrat priskoči takemu človeku na pomoč, vendar tudi družina v današnjem času dobiva drugačno podobo. Veliko starejših ljudi živi v stran od svojih otrok, tako da se problemi, ki jih prinaša starost, vse manj rešujejo v krogu družine in svojcev. Varovanje starih ljudi se tako vse bolj prenaša na ramena družbe. Po drugi strani pa to pomeni, da je tako veliko starejših ljudi osamljenih in brez sogovornikov, ki bi jim bili pripravljene prisluhniti, z njimi podeliti kakšno besedo in skrivnost.

Veliko ali vse zgoraj navedeno velja tudi za naše bližnje in širše okolje, v katerem bivamo in v okviru katerega se gibljemo. Kljub temu pa, kot sem že navedla, da dobiva družina v sedanjem času drugačno podobo in se srečujemo čim pogosteje s primeri, ko starejši ostanejo prepuščeni sami sebi v takšnem ali drugačnem smislu, pa se mi zdi vseeno izrednega pomena, da jim kljub vsemu omogočimo, da ostanejo starejši ljudje v svojem domačem okolju čim dlje, saj le-to vpliva na njihovo pozitivno počutje in ne povzroča še dodatnih stisk, ki pa jih je žal v življenju starejšega človeka vedno več.

Menim, da bi bilo zelo koristno dati še večji pomen predvsem medgeneracijskemu sodelovanju in v okviru le-tega načrtovati aktivnosti in dejavnosti, ki bi le-temu dale še večji poudarek.

Na podlagi lastnih izkušenj sem prepričana, da lahko le na takšen način stopijo znova v veljavo vrednote kot so ljubezen, spoštovanje, zaupanje pred materialnimi dobrinami, katere pa vsak dan znova in znova silijo v ospredje ter tako »ubijajo« človeka.

Dragi starejši občani in občanke!

Jesen življenja je čas, ko skrbno pospravite svoje shrambe: dobroto in potrpežljivost, prijetne spomine in dobre izkušnje. Vse neuspehe, bolečino, osamljenost in grenke izkušnje pa pustite, da izpuhtijo.

Suzana Farič

Srečanje starejših občanov pri Gradu

SREČANJE STAREJŠIH OBČANOV

Na zasneženo nedeljo, 18. novembra 2007, so se pri Gradu v gasilskem domu zbrali naši starejši občani. Okrog 480 starejših je bilo povabljenih na družabno srečanje, odzvalo se jih je 230, a jih je precej doma zadržal na novo zapadli sneg, ki je še celo nedeljo počasi belil našo pokrajino. Programu, ki so ga popestrili otroci, folklorna skupina OŠ Grad in Ljudski pevci KD F. Prešeren od Grada, je sledilo kosilo, ob katerem

so naši starejši občani poklepetali s sosedi, znanci, prijatelji in sorodniki. Občina jih je obdarila s sobnimi copati za spomin in gretje v prihajajočih zimskih dneh. Smeh in dobra volja sta jih spremljala vse, dokler se niso poslovili in odpravili proti domu.

Struktura prebivalstva občine kaže, da je skoraj 20% prebivalstva pri nas starejših od 65 let. Vse več starejših ostaja samih na svojih domovih, osamljenih in brezmočnih. Ker imajo radi svoj dom in okolje, ga ne želijo zapustiti. Oslablim prihajajo na dom oskrbovalke, ki jim nudijo osnovno oskrbo in nego. Vendar pa je vse to

Srečanje so popestrili učenci OŠ Grad

premalo, saj je tu močno prisotna osamljenost, predvsem tistih, ki se ne morejo odpraviti ven. Prav zaradi tega pa je zaželeno, da jih večkrat obiščejo sorodniki, znanci, da se odpravijo na kratek sprehod, na obisk k sosedom in predvsem, da se kdaj pa kdaj udeležijo prireditve, predvsem takih, kot je vsako leto srečanje, namenjeno prav njim. Pomagajmo jim, da se bodo lahko družili in tako počutili manj osamljene.

Lidija Krpič

OBISK STAREJŠIH V DOMU ZA OSTARELE

V torek, 11. decembra 2007, so naše starejše občane, ki prebivajo v Domu

starejših Rakičan, obiskali župan, Daniel Kalamar, Štefan Kuhar (prejšnji župnik) in člani Društva upokojencev Grad, Kristina Marič, Ana Semler in Hermina Donoša. V domovih trenutno biva 14 starejših občanov, največ v domu Rakičan, nameščeni pa so še v drugih domovih.

Naši občani v domu so se obiska zelo razveselili. Za darilo so od društva dobili brezrokavnike, tople copate, srajce, perilo in sladkarije. Občina jim je podarila copate in majice. Z veseljem so poklepetali tudi z župnikom, saj so bili radovedni vseh novic iz občine, svojih vasi in okolice. Po kratkem druženju so se predstavniki občine, župnije in Društva upokojencev poslovili, jim zaželeli lepe praznike ter jim obljubili, da se drugo leto spet vidijo.

Lidija Krpič

Med našimi rojaki v Domu starejših Rakičan

RAZSTAVA ROČNIH DEL IN DOMAČE OBRTI V KRUPLIVNIKU

V okviru letošnjega občinskega praznika je bila 5. 8. 2007 v Kruplivniku tretja razstava ročnih del in domače obrti. Razstava vsako leto privabi več razstavljalcev in tudi obiskovalcev; tako si je bilo mogoče ogledati lončarske izdelke, spominke iz lesa, vezenine, kvačkane prtičke, gobeline, izdelke iz slame in šibja, izdelke iz krep papirja, remenke, poslikave na steklo in še kaj. Domače gospodinje pa so poskrbele za pokušnjo domačih kulinaričnih dobrot.

Upajmo, da bo izpod rok raznovrstnih umetnikov v teh prihajajočih dolgih zimskih večerih nastalo čim več izvirnih izdelkov, kateri bodo obogatili našo razstavo naslednje leto.

Klementina Lesic

Razstavljeni izdelki

OBČINSKO GASILSKO TEKMOVANJE

Dne 28. 7. 2007 je bilo v organizaciji GZ občine Grad in PGD Kruplivnik 9. občinsko gasilsko tekmovanje članov, članic in mladincev. Tekmovanje je potekalo na poligonu pred gasilskim domom Kruplivnik ter za mladinsko ekipo na Dolnjih Slavečih. Na tekmovanju je sodelovalo 9 članskih ekip A, 2 ekipe članic A, 1 ekipa članov B in ena ekipa mladincev. Rezultati tekmovanja so naslednji: pri članih A je 1. mesto zasedlo PGD Motovilci, 2. mesto PGD Grad in 3. mesto PGD Dolnji Slaveči. Pri članicah A je prvo mesto zasedlo PGD Radovci in 2. mesto PGD Motovilci; pri članih B je prvo mesto zasedlo PGD Dolnji Slaveči ter pri mladincih prav tako PGD Dolnji Slaveči. Za prva mesta članov in članic A sta bila podeljena prehodna pokala GZ občine

Občinsko tekmovanje

Ekipa mladih gasilcev

Grad, za ostala mesta, vključno s prvimi v vseh kategorijah, pa so bili podeljeni pokali s strani PGD Kruplivnik in priznanja GZ Grad. Prve tri ekipe v vseh kategorijah so se imele pravico udeležiti regijskega tekmovanja.

Po koncu tekmovanja je sledilo veselo rajanje v dvorani gasilskega doma Kruplivnik.

Milan Špilak

Foto: Denis Recek

GASILSKA PRAKTIČNA VAJA GZ GRAD

Dne 13. 10. 2007 je bila v organizaciji GZ Grad na lokaciji gasilski dom Kruplivnik izvedena gasilska praktična vaja v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Gasilska vaja se je izvajala po vnaprej izdelanem načrtu oz. elaboratu vaje, ki ga je za GZ Grad pripravil podpoveljnik GZ. Cilj vaje je bil preverjanje gasilcev v obvladovanju postopkov reševanja, gašenja, radijskih vez, delo z izolirnimi dihalnimi aparati in ravnanje z opremo ter komuniciranje z vodjo intervencije in Reco M. Sobota. Na vaji so sodelovala vsa gasilska društva Občine Grad.

Osnovna predpostavka vaje je bil požar gasilskega doma s stanovanjskim delom, v katerem sta bili ujeti dve nezavestni osebi, obstajala je tudi velika nevarnost eksplozije jeklenk z gospodinjstvom plinom v kuhinji stavbe. Vajo je vodil podpoveljnik GZ Grad, Milan Špilak, s sodelovanjem regijskega centra M. Sobota, nadzor in ocenjevanje pa je izvajal poveljnik GZ, Franc Šalomon.

Nasami vaji je sodelovalo 38 gasilcev, 7 poveljnikov PGD, predsednik in poveljnik GZ Grad ter župan Občine Grad. Uporabljena so bila vsa gasilska vozila in oprema ter 9 dihalnih aparatov. Po končani vaji je bila v gasilskem domu Kruplivnik krajša analiza vaje ter skromna pogostitev za vse udeležence vaje.

Milan Špilak

IZLET DŽD KRUPLIVNIK

Da ni treba iti daleč na oddih, pa se lahko imamo vseeno lepo, so dokazale članice DŽD Kruplivnik, ki so se konec avgusta podale na izlet po Prekmurju.

Pot jih je vodila skozi panonske vasi, najprej v Dobrovnik, kjer je vzgajališče orhidej in še nekaterih drugih okrasnih rastlin. Prvo okrepčilo, malico, so opravile v parku ob Bukovniškem jezeru, nato pa so obiskale energetske točke v gozdu ob jezeru. Na vsaki točki so se za nekaj časa zaustavile in vsrkavale energijo. Dobljena energija iz energetskih točk pa ni bila dovolj za lačne želodce, zato so se ustavile na kmečkem turizmu v Bogojini, kjer so imele

V vzgajališču orhidej

kosilo. Po kosilu jim je gospodar razkazal živali, ki jih redi na svoji kmetiji.

Pot jih je vodila naprej v Filovce k lončarju Bojnecu. Mojster lončarstva jim je prikazal potek izdelave lončene posode, pokazal pa jim je tudi panonske hiše, ki služijo kot muzej. Nato so obiskale še mojstra Halca, ki je izdelovalec kvačkanih stvari (kvačkanih rož, šopkov, jaslic,...).

Domov grede so se posladkale s sladoledom. Da pa se ne bi izlet prehitro končal, se jim je na poti domov na gasilskem avtu izpraznila zračnica na kolesu. Ženske so se hotele izkazati pri zamenjavi avtomobilske zračnice, pa kljub vsemu brez moške pomoči ni šlo. Smeha in dobre volje ni manjkalo.

Klementina Lesic

Sliko je prispevala Angela Bleyer

»LUKAJ« PO OBRONKIH TRIGLAVSKEGA NARODNEGA PARKA

Člani Društva za šport, kulturo in turizem »Lukaj« Motovilci smo se tudi letos odpravili na enodnevno potepanje po Sloveniji. Tako nas je pot to jesen vodila do rudarskega

mesta Idrije, kjer smo si ogledali zgodovino slovenskega rudarstva. Po obilnem kosilu na Mostu na Soči smo se podali do Kobarida, kjer je bil ogled muzeja Prve svetovne vojne. Po ozki in zaviti poti smo naposled prispeli do izvira Soče. Sam ogled izvira naše najčistejše reke je večini onemogočil močan dež, zato smo rajši pokramljali v koči, najpogumnejši pa so se podali na ogled. Sledila je vožnja čez prelaz Vršič proti Kranjski Gori. Ob doživetem in videnem smo bili na koncu mnenja, da je povsod lepo, a vendar je doma najlepše.

Branko Grah

Člani društva pred Tičarjevim domom na Vršiču

POROKA V GRUŠKI & DŽABUKI

Da je lahko poroka tudi drugačna, sta nam dokazala Frenk Orel in Nina Roksandić, ki sta se 18. avgusta 2007 poročila v romantičnem vzdušju na dvorišču

Romantično vzdušje na dvorišču

Mladoporočenca s pričama

Apartmaja Gruška & Džabuka. Prihajata iz okolice Ljubljane in ker iščeta v naši okolici hišo, ki bi jo kupila, sta odkrila prijeten ambient apartmajev v Kruplivniku ter se odločila, da se bosta tukaj »vzela«. S poroko pa sta presenetila vse ostale zbrane, ki so o tem izvedeli tik pred poroko. Tako je vesela družba, ki se je zabavala ob igrah in pikniku, v trenutku postala svatba, ki je prisostvovala nenavadni, a lepi in prisrčni poroki.

Daniel Kalamar

OBČINSKI TURNIR V MALEM NOGOMETU

Športno društvo Radovci je bilo letos organizator Občinskega turnirja občine Grad v malem nogometu. Turnir je potekal na Športnem centru v Radovcih, v nedeljo 12. avgusta.

Turnirja se je udeležilo 10 ekip iz celotne občine. Na sam vrh so se z vsemi močmi uvrstili Vidonci, ki so v finalu po izvajanju 11-metrovk premagali Veterane od Grada, tretje mesto je pripadlo drugi ekipi Radovec, ki so dokazali, da se kljub letom še vedno lahko kosajo z najboljšimi.

Tako se je na sončno nedeljo (razen večera - rahla nevihta) zbralo v Radovcih veliko oboževalcev nogometa in tudi drugih, ki so uživali ob nogometu in seveda dobri hrani in pijači.

Matej Gumilar

Poskrbljeno je bilo za vse

za razne dobrote, brez katerih se nikakor ne more na pot, je bil naš prvi postanek namenjen prav temu, to je, da se pošteno okrepcamo.

Nato nas je pot vodila do Štanjela, prelepe kraške vasi, kjer smo si lahko ogledali grad z muzejem in galerijo. Zelo zanimiv pa je bil tudi ogled stare kraške hiše,

V Štanjelu

V znameniti Vipavski kleti

nad katero smo bili vsi zelo navdušeni. Pot smo nadaljevali proti Kobjeglavi, kjer smo lahko okusili dobrote Krasa, v prvi vrsti seveda njihov znameniti pršut ob dobri, pristni kapljici vina. Poleg tega smo okusili tudi njihovo znamenito jed joto, katera nam je zelo dobro teknila. V tem kraju smo obiskali tudi

znamenito pršutarno. V nadaljevanju smo se odpravili proti Vipavski kleti, kjer smo poleg zgodovinske poti nastanka posameznih sort vin lahko le-te tudi degustirali in okusili njihov žlahtni okus.

Polni čudovitih vtisov in dobre volje ob harmoniki, ki nas je spremljala ves čas našega potovanja, smo v poznih popoldanskih urah pot nadaljevali proti domu, kamor pa smo se vrnili nič kaj utrujeni že v nočnih urah. Zagotovo kaj podobnega ne bomo in ne moremo izpustiti tudi v naslednjem letu.

Suzana Farič

IZLET ŠD RADOVCI

Tako kot vsako leto, smo tudi v letošnjem juliju organizirali in izvedli izlet, predvsem z namenom spoznavanjalepotSlovenije, druženja in poglobljanja medsebojnega prijateljstva, ki pa v naši vasi ni tuje. Tako smo letos poleg izredno lepega, sončnega vremena izbrali potep po Krasu.

Na pot smo se s polno mero veselja in dobre volje odpravili že v zgodnjih jutranjih urah. Pot nas je vodila mimo številnih krajev in znamenitosti. Ker pa so naši pridni vaščani in vaščanke poskrbeli tudi

DRUGI POHOD PO GRAŠČAKOVI POTI

Čudovito jesensko jutro je v nedeljo, 16. septembra, pričakalo vse radovedneže, ki so se udeležili drugega pohoda po Graščakovi poti, katero so uredili člani Društva za razvoj in promocijo turizma občine Grad »SKOURIŠ«.

Na skupnem startu pred grajskim poslopjem pri Gradu se je zbralo kar okrog 70 pohodnikov od blizu in daleč. Najmlajši pohodnik je imel šele 7 let, najstarejši pohodnik pa 65 let.

Pot, ki je bila dolga 15 km, je pohodnike vodila mimo velikega števila znamenitosti občine Grad, kot so župnijska cerkev Marije Vnebovzete, rojstna hiša Mikloša Kuzmiča, Pütarov mlin, grad Grad, »Marofska« kapela, kripta, kužno znamenje Beli križ. Da pohodniki ne bi bili žejni ali lačni, so člani društva pripravili dve večji postaji z okrepcili. Prva je bila na Dolnjih Slavečih, druga pa pri Informacijski pisarni društva v Radovcih, kjer je bil na voljo odličen bograč in osvežilna pijača.

Pot je vodila mimo Belega križa

Pohodniki pri Pütarovem mlínu

Sama proga, ki je krožna, ni bila preveč zahtevna in tako so na cilj prišli vsi pohodniki, ki so bili navdušeni nad pestrostjo proge in znamenitostmi naše občine.

Upamo, da bo prihodnje leto udeležba še večja, kajti proga je zelo zanimiva in vredna ogleda!

Stanislav Kerec

Zaradi slabega vremena in ker prireditev še ni vpeljana, kajti za to so se odločili prvič, je bil temu primeren tudi sam obisk.

Vsekakor pa ne bodo obupali in bodo to ponovili tudi drugo leto, kajti dobili so vso potrebno dokumentacijo za izvajanje takih in podobnih prireditev, pa tudi ponudniki, ki imajo interes, lahko marsikateri svoj pridelek tam tudi prodajo ali vsaj predstavijo. Poleg tega bodo imeli tudi vinogradniki iz domače občine novo priložnost, da ponudijo svoja odlična vina, ki slovijo po kvaliteti in dobrem okusu.

Na tak način lahko vsi občani promovirajo svoje pridelke, hkrati pa s tem naznanijo širši okolici, da so le-ti pristni, domači in ekološko pridelani.

Stanislav Kerec

Prva kmečka tržnica pred Turistično info pisarno v Radovcih

PRVA KMEČKA TRŽNICA

Društvo za razvoj in promocijo turizma občine Grad »Skouriš« je 10. novembra pred Turistično pisarno v Radovcih pripravilo 1. kmečko tržnico in obenem pokušnjo mladih vin domačih vinogradnikov.

Vse skupaj je bilo 10 ponudnikov z najrazličnejšo ponudbo pridelkov in izdelkov, in sicer so nudili bučno olje, sokove, razne likerje, med in izdelke iz medu, jabolka za ozimnico, suho sadje, domačo šunko, posolanko, prekmursko gibanico in seveda različne vrste mladega vina.

OBISK NA POLJSKEM

V septembru sem na povabilo Združenja občin poljske pokrajine Mazovija obiskal občine in njihove prireditve v okolici Lodža. Obisk je bil namenjen spoznavanju organiziranosti lokalne samouprave in možnostim za tesnejše sodelovanje v prihodnje.

Mazovija je pokrajina v osrednji Poljski, 800 km oddaljena od Grada in dobrih 100 km pred glavnim mestom Poljske, Varšavo. Je pretežno kmetijska pokrajina z veliko gozdov in vode, največje mesto pa je Lodž, ki je tudi drugo največje mesto na Poljskem. V neposredni bližini je tudi Chestohowa, največje romarsko središče na Poljskem in eno največjih v Evropi. Pred nekaj leti, ko je tam maševal papež Janez Pavel II., se je maše udeležilo več kot 3 milijone vernikov.

Z Združenjem občin pokrajine Mazovija že nekaj let sodeluje tudi občina Beltinci, mi pa smo bili letos prvič povabljeni na obisk. Na obisku so bili tudi predstavniki lokalne samouprave

iz Belorusije (Vilejka in Minsk) in predstavnik iz Nemčije (Hamburg). Prvi dan obiska je bil namenjen pogovorom s pokrajinskim vodstvom v mestu Tomas Mazowiecki, drugi dan smo med drugim

Na otvoritvi razstave

Podpis dogovora o sodelovanju

Praznik žetve

Pričvrstitev smerne table

odprli razstavo Slovenija, novi predsedujoči Evrope, kjer smo predstavili predvsem svojo občino in Prekmurje. Zadnji dan obiska (v nedeljo) pa je bil namenjen Prazniku žetve, ki se vsako leto praznuje v mestu Rogow. Na ta dan prebivalci vseh okoliških vasi prinesejo svoje pridelke (kruh, vino, sadje,...) in jih položijo na slamnate doužnjeke ter jih tako v procesiji odnesejo v cerkev. Po maši sledi splošno rajanje, na katerem ob kulturnem programu in nastopih folklornih skupin vso hrano in pijačo, ki so jo prinesli, tudi skupaj pojejo in popijejo. Po kulturnem programu je vsak udeleženec iz tujine na steber, ki stoji pred osnovno šolo, pričvrstil smerno tablo, ki kaže smer in oddaljenost glavnega mesta države, iz katere prihaja.

Na osnovi tega prvega obiska si obetamo pristnejše sodelovanje z občinami v pokrajini Mazovija in pričakujemo, da nam bodo naslednje leto gostitelji obisk vrnil.

Daniel Kalamar

OBISK MIKLAVŽA V MOTOVILCIH

December je mesec pričakovanj, obdarovanj in lepih želja, zato smo člani DŠKT »Lukaj« Motovilci v goste povabili Miklavža, da obdari in razveseli otroke. Slednjega so otroci in njihovi starši pričakali ob postavljeni jelki pred gasilskim domom. Po rahli zamudi je Miklavž končno prispel in nagovoril neučakane otroke, s sabo pa je imel tudi parklja, ki sta poskrbela za malo manj pridne, nasmeh in veselje na licih otrok pa sta bila dokaz, da je bil naš namen izpolnjen.

Branko Grah

Miklavž je obdaril otroke

DOGAJANJE V KRAJINSKEM PARKU GORIČKO

Na Javnem zavodu Krajinski park Goričko smo na jesen 2007 pripravili vrsto dogodkov ter pridobili nove projekte in rezultate, katere vam predstavljamo v nadaljevanju.

»Po sledih Porabskih in Prekmurskih Slovencev v Ameriki«

»Vöra bije, sunce mi zahaja,
zdaj se dragi v Ameriko odpravlja...«
(prekmurska narodna)

V soboto, 22. septembra 2007 smo na gradu Grad svečano odprli fotodokumentacijsko razstavo »Po sledih Porabskih in Prekmurskih Slovencev v Ameriki«. Prireditev se je začela z nastopom folklorne skupine Zveze Slovencev iz Sakalovcev. Mladi so z nastopom pokazali, kako ohranjajo kulturno dediščino s porabskimi in goričkimi plesi.

V nadaljevanju je sledil pozdrav in nagovor generalnega konzula Republike Slovenije na Madžarskem, Draga Šiftarja, in direktorja Javnega zavoda Krajinski park Goričko, Janka Halba. Predstavnica Zveze Slovencev na Madžarskem, Marijana Sukič, je

Odhod v Ameriko

predstavila vsebino razstave. Zaradi prenaseljenosti Prekmurja in Porabja se je namreč začelo na koncu 19. in v začetku 20. stoletja močno izseljevanje v Združene države Amerike, kjer je jeklarna v Bethlehemu potrebovala delovno silo.

Razstava nam je približala pot izseljencev iz Slovenske Krajine, zgodovino mesta Bethlehem, tamkajšnje delo in življenje Slovencev ter zgodovino same jeklarne. Razstavo sta pripravila Tibor Horváth in Joël Gerber, ki živita v Švici. Tibor Horváth je po očetu Porabski Slovenec, zato se je začel zanimati za zgodovino svojih prednikov. Joël Gerber študira zgodovino, zanimajo ga evropske manjšine. Razstava, ki je bila pripravljena v slovenskem, nemškem, angleškem in madžarskem jeziku, je bila na ogled v viteški dvorani gradu Grad do konca oktobra.

Plečnikovo leto in »Plečnikovo delo v cerkvi Marije Vnebovzete pri Gradu«

Prvi jesenski dan smo v cerkvi Marije Vnebovzete pri Gradu namenili Dnevom evropske kulturne dediščine, ki so letos trajali od 22. do 29. septembra in so bili posvečeni arhitektu Jožetu Plečniku. V spomin njegovi zapuščini v župnijski cerkvi pri Gradu, nam je dolgoletni župnik Štefan Kuhar 23. septembra predstavil Plečnikovo delo in arhitekturne zamisli ter izvedbe takrat 83-letnega arhitekta. Uvodoma sta nas nagovorila sedanji župnijski upravitelj Župnije Grad, Goran Kuhar, ki je spregovoril o veličini Plečnikovega duha in delovanja,

Plečnikovo delo v naši cerkvi je predstavil g. Štefan Kuhar

direktor JZ KPG, Janko Halb pa je prisotnim predstavil pomen Krajinskega parka pri ohranjanju kulturne dediščine. Predstavitev je s svojim glasbenim nastopom popestrila sopranistka Gabriela Bratina, prof., na orglah pa jo je spremljal Tomi Bušinovski, prof. Tako smo ob spoznavanju bogatih Plečnikovih arhitekturnih korenin v Prekmurju in čudovitem glasu ter zvenu orgel obeležili dan kulturne dediščine v evropskem prostoru.

Učna razstava »Dvoživke in netopirji Goričkega«

Center za kartografijo favne in flore in Javni zavod Krajinski park Goričko sta ob zaključku triletnega projekta »Varstvo dvoživk in netopirjev v regiji Alpe-Jadran« pripravila učno razstavo o dvoživkah in netopirjih Goričkega. Razstava je bila odprta 28. septembra 2007 in je bila na Gradu na ogled do konca novembra.

Dvoživke in netopirji so ogrožene živali, katerih preživetje je odvisno tudi od človeških dejanj. Za aktivno varovanje posameznih vrst moramo poznati njihove življenjske zahteve. Razstava predstavlja splošne značilnosti obeh skupin ter posamezne vrste dvoživk in netopirjev. Kot posebno pomembni habitati so

predstavljena mrestišča dvoživk in zatočišča netopirjev na Goričkem. Glede na željo in interes bo razstava v tem šolskem letu obiskala vse osnovne šole na Goričkem.

Na razstavi dvoživk in netopirjev

Trideželni kolesarski maraton

Minila so 4 leta, odkar je bil organiziran 1. trideželni kolesarski maraton, ki ga je ob zaključku priprav na ustanovitev Krajinskega parka Goričko organizirala projektna skupina pod vodstvom dr. Martina Uitza iz Avstrije. Martin Uitz, navdušen kolesar in eden najpomembnejših avtorjev kolesarskega turizma, je sodeloval pri rojstvu številnih kolesarskih poti, kolesarskih maratonov in kolesarskih vodnikov širom Evrope. Kolesarski triko prepoznavnih in živahnih »goričkih« barv je ponesel celo na kolesarske poti Himalaje. V pretekli

Kolesarji na poti

Pred hotelom Lipa v Monoštru

zimi, natančneje 13. januarja 2007, je Martin Uitz žal preminil. Umrl je, ko je raziskoval možnosti razvoja novih turističnih destinacij v deželi Nepal, visoko v gorah.

V spomin na njegovo delo na Goričkem in njegov prispevek k razvoju kolesarskega turizma smo se odločili, da obudimo idejo o kolesarjenju po prostoru treh parkov treh dežel in organizirali 29. septembra 2. trideželni kolesarski maraton. Start in cilj približno 69 km dolge vožnje po tem čudovitem prostoru treh dežel je bil na gradu Grad.

Udeleženci maratona so prekolesarili pokrajino Goričkega, južne Gradiščanske in Slovenskega Porabja. Maratona se je udeležilo okrog 50 rekreacijskih kolesarjev iz vseh treh dežel. Izvedbo trideželnega kolesarskega maratona načrtujemo tudi v naslednjem letu.

2. jesenski bazar na gradu Grad

20. oktobra 2007 smo na gradu Grad pripravili 2. jesenski bazar, kjer so se s svojimi izdelki in pridelki na stojnicah Goričkega društva za lepše vütro in Maximusa predstavili: Jožica Celec z medenjaki, Ernest in Terezija Toplak z izdelki iz gline, Danica Babič z vezanimi in kvačkanimi izdelki, Alojz Sukič z medom in izdelki iz voska, Ema Grah s svežim kruhom in posolankami, Klavdija in Štefan Cifer, Štefan Gjergjek ter Vlado Smodiš s sadjem in sadnimi produkti, Lovro Vehovar in Marjan Mesarič z zelišči, Irena Tivadar z izdelki iz ličja, Elizabeta Urisk in Herman Rajsar z remenkami, Štefan Zelko z lončarskimi izdelki, Gabriela Flisar s kvačkanimi prtički, Ana Kodila s spominki in medom, Štefan Županek in Anton Žökš s spominki iz lesa, Drago Škodnik s ptičjimi krmilnicami in Franko Franc s kovaškimi izdelki.

Rokodelke in rokodelci iz Krajin-

Ponudniki na grajskem dvorišču

Predstava Prebujajoča se lepotica

skega parka Goričko so ponujali zanimive izdelke domače obrti, ponudniki domačih dobrot pa so poskrbeli za kulinarčno doživetje na jesenskem bazarju. Dogajanje na gradu je popestrila tudi ura pravljic pravljicarke Vesne Radovanovič s Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota. Pripovedovanju pravljic je sledila še ustvarjalna delavnica z oblikovanjem gline. V nadaljevanju sta otroški predstavi Dvojezične osnovne šole Dobrovnik »Prebujajoča se lepotica« in Osnovne šole Šalovci »Jabolčna pravljica« razveselili vse obiskovalce, predvsem pa otroke. Programu za najmlajše je sledil še nastop članov KUD Šalovci, ki so nam predstavili stare goričke pesmi in ples. Ljudski pevci od Grada so nam pokazali, da skrbijo za ohranjanje ljudskih pesmi in jih z veseljem prepevajo. Grajski veseljaki so nam predstavili zanimiva glasbila, izvabili iz njih zanimive tone in tako zaključili kulturni program jesenskega bazarja.

Obiskovalci gradu in jesenskega bazarja so tako lahko uživali v pravljicnem, kulturnem in sejmskem vzdušju.

Interpretatorji narave

V Javnem zavodu Krajinski park Goričko v sodelovanju s partnerji iz celotne Slovenije, Avstrije in Nemčije smo bili uspešni s prijavo projekta "Interpretator narave" v okviru programa Lifelong Learning Programme 2007-2013, Leonardo da Vinci, Multilateral Projects Transfer of Innovation.

Namen projekta je prenesti način izobraževanja vodnikov - interpretatorjev narave, kakor ga poznajo v Evropi in s tem prispevati k izboljšanju kakovosti vodenja obiskovalcev v naravi. Hkrati bi prispevali k oblikovanju novih ter zanimivih turističnih produktov, promociji zdravega načina življenja ter dvigu števila individualnih obiskovalcev v zavarovanih območjih Slovenije.

Glavni cilj projekta je učni načrt za izobraževanje interpretatorjev narave, ki bi v prvi vrsti naj bili domačini, saj le-ti najbolj poznajo prostor in lahko obiskovalcem poleg golih dejstev posredujejo tudi zanimivosti iz vsakdanjega življenja ljudi.

Zelena vez Evrope

JZ Krajinski park Goričko in Logarska dolina d.o.o. smo partnerji na projektu z naslovom Protection and valorisation of the

longest habitat system in Europe - GREEN BELT - Varovanje in valorizacija najdaljšega sistema habitatov v Evropi - ZELENA VEZ, v programu Interreg

III B CADSES. V projekt je vključenih 17 partnerjev iz 7 evropskih držav.

Tam, kjer je po prvi svetovni vojni potekala železna zavesa in je bila za prebivalce Goričkega še kako občutna, predvsem ob meji z Madžarsko, je narava imela prosto pot in je razvila neprecenljiva življenjska okolja.

Naslovnica brošure

Danes, ko se meje v Evropi odpirajo, želimo z iniciativo prispevati k ohranitvi in trajnemu razvoju teh območij. Pomemben prispevek so lahko trajne oblike turizma. Ena izmed turističnih produktov, ki ne potrebuje dodatne infrastrukture, le urejeno pot in dobrega vodnika, je nordijska hoja*.

V knjižici, ki je nastala v projektu, je predstavljena ideja Zelene vezi, zgodovinsko ozadje, Zelena vez Slovenije, zavarovana in varovana območja od Goričkega do Triglava ter že trasirane nordijske poti na Goričkem. Knjižica bo na razpolago na informacijskih točkah vzdolž Zelene vezi Slovenije.

*Nordijska hoja

je hoja s palicami, ki se je k nam razširila iz Skandinavije. Je enostavna telesna aktivnost, ki ob pravilnem izvajanju krepi fizično in psihično kondicijo. Ker pri običajni hoji dela le spodnji del telesa, dajemo pri nordijski hoji poudarek razgibanosti ramenskega obroča. Primerna je za vse generacije, od rekreativcev do športnikov.

Osnovni korak izhaja iz teka na smučeh. Za nordijsko hojo potrebujemo palice s paščkom ter udobno obuvalo in obleko. Palice naj so lahke, prilagojene višini človeka ter izdelane posebej za nordijsko hojo. Izvajamo jo lahko v vseh letnih časih, teren pa izbiramo glede na naše fizične sposobnosti. Predvsem pa nam ponuja možnost kakovostnega preživljanja prostega časa in prijetno druženje.

Tekste sta prispevali Štefanija Fujs in Nataša Moršič,

foto: Stanka Dešnik, Štefanija Fujs

GORAN KUCHAR – ŽUPNIJSKI UPRAVITELJ PRI GRADU

Avgusta 2007 je v župniji Grad nastopil nov župnik in tako pričel svoje poslanstvo med novimi verniki in v novem okolju. Nasledil je dosedanjega župnika, g. Štefana Kuharja, ki je župnikoval pri Gradu 26 let. S tem je prevzel celotno graško župnijo - župnijo Marije Vnebovzete z okrog 2200 verniki.

Ljudje pri nas so ga lepo sprejeli, mu zaželeli dobrodošlico in prijetno bivanje med nami. Da bi ga bolje spoznali, smo se odločili, da ga predstavimo tudi v našem

glasilu, saj bo - upamo - dolgo med nami živel in delal. In tako smo z njim poklepetali.

Gospod župnik, najprej Vam izrekam dobrodošlico v naši župniji in občini. Ste mlad človek, ki je prišel k nam za župnika, zato bi Vas najprej prosila, da nam poveste kaj več o sebi.

Moja rojstna župnija je Murska Sobota, sam pa prihajam iz vasi Krog, iz štiričlanske delavske družine. Osnovno šolo sem končal v Murski Soboti in nato nadaljeval šolanje v Mariboru, kjer sem obiskoval Srednjo lesarsko šolo in bival v Slomškovem dijaškem semenišču. Po srednji šoli sem se vpisal na študij teologije in vstopil v mariborsko Bogoslovje, kjer sem se pripravljaj na duhovniški poklic. Na začetku šestega letnika sem bil posvečen v diakona, kar je prva stopnja zakramenta mašniškega posvečenja. Eno leto sem kot diakon deloval v župniji Marije Vnebovzete na Prevaljah. Po mašniškem posvečenju sem bil nastavljen v Turnišče, kjer sem dve leti kaplanoval.

V naši družini živijo poleg mene še mati, oče in brat. Oče je v pokoju, mati je brezposelna, brat pa je zaposlen na policiji.

Malo mladih se dandanes odloči za duhovniški poklic. Kaj je bilo pri Vas tisto, kar Vas je prepričalo oz. Vas nagovorilo, da ste se odločili za duhovniški poklic in kdaj?

Na to vprašanje je vedno težko odgovarjati, ker se vsega preprosto ne da povedati.

Poklic, da postanem duhovnik se ni zgodil s kakšnim posebnim čudežem ali po posebnem Božjem direktnem posredovanju. Od otroških let naprej sem čutil željo in veselje po duhovniškem poklicu. Že v drugem razredu, ko nas je učiteljica spraševala, kaj bomo, ko odrastemo, sem izstrelil kot iz topa - jaz bom duhovnik. Želja v meni ni nikoli usahnila, ampak postajala vedno močnejša.

Moj poklic je zrasel iz dveh močnih korenin, vzgled duhovnikov in molitev. Zgled domačega župnika in kaplanov me je vedno nagovarjal. Večkrat sem videl domačega župnika, ki je v talarju bil pred cerkvijo, v rokah pa je nosil molitvenik (sedaj vem, da je to bil brevir). Kaplani so bili preprosti ljudje, ki so nam resno predajali znanje pri verouku in so se z nami tudi igrali in smejali.

Molitve mojih obeh babic, domačih in vseh, ki molijo za duhovne poklice. Spomnim se kako potolažen sem bil v kakšni stiski, ko sem

se zavedal dejstva: "Goran zate molijo, zaupaj in bo šlo". In res je šlo. Bog usliši vse molitve za duhovniške poklice. Dragi molivci za nove duhovniške poklice! Ne obupajte v molitvi, če ne vidite sadov molitve v svoji župniji. Bog namreč molitev vedno usliši. Morda je prav vaša molitev pomagala mlademu človeku (na drugem koncu sveta), ki je nihal med biti duhovnik ali biti kaj drugega, k temu, da je z odločnim korakom stopil za Jezusom. Vaša molitev je pomagala tudi meni, Bog plačaj!

Novo mašo ste imeli 10. julija 2005 v Murski Soboti. Kakšni občutki so Vas obdajali, ko ste prvič oblekli duhovniško obleko in maševali pred domačim vernim občinstvom?

Moram priznati, da so bili to zame najlepši trenutki mojega življenja. Pa ne samo nova maša v domači župniji, pač pa že mašniško posvečenje, ko sem po škofovih rokah postal Jezusov sodelavec in oznanjevalec Božjega kraljestva.

Taki veliki in življenjski koraki so vedno najlepši in se človeku za vedno vtisnejo v spomin. Spomnim se veselja in radosti, ki je bilo v mojem srcu takrat neizmerno, ne samo zaradi slovesnosti, pač pa zato, ker sem postal duhovnik, postal sem to, po čemer sem dolgo hrepenel.

Letos ste prispeli v našo župnijo Marije Vnebovzete. Kako poteka izbor župnije, kamor Vas kot župnika pošljejo?

Duhovnike vedno predstavlja škof, vendar z vnaprejšnjim dogovorom. Mene je g. škof povabil na razgovor in mi pojasnil, kakšne so zahteve po župnijah. Povedal mi je, da župnik Štefan Kuhar odhaja in me vprašal, če bi sprejel mesto župnika pri Gradu. V tistem trenutku me je postalo kar malo strah, saj sem bil kaplan komaj dve leti, a sem službo z veseljem sprejel.

Kakšni so bili Vaši prvi občutki, ko ste se priselili v graško faro in kako je potekalo prevzemanje župnije od našega prejšnjega župnika, g. Štefana Kuharja?

Mislím, da so občutki vsakega duhovnika, ki prihaja na novo v neko župnijo podobni, namreč, ali me bodo ljudje sprejeli, ali bom znal in zmogel vse, kar me na novi župniji čaka. Ko sem prihajal v župnijo, sem bil po eni strani vesel, da bom spoznal nove ljudi, da bom lahko za njih kaj dobrega storil, hkrati pa me je obdajal občutek strahu, če bom zmogel res »vsem biti vse.«

Prejšnji gospod župnik me je lepo uvedel in sprejel, marsikaj mi je razložil, pomagal in pokazal. Vendar pa moram povedati, da mi še vedno pomaga in svetuje. Predvsem, ko se bližajo kakšni prazniki, me opozori na običaje, ki so v župniji Grad. Zato se mu, tudi na tem mestu, iskreno zahvaljujem za vso izkazano pomoč in podporo, kakor tudi za dolgoletno delovanje in prizadevanje za rast Božjega kraljestva v župniji Grad.

V nedeljo, 5. avgusta 2007 ste prvič darovali nedeljsko mašo kot grački župnik v naši farni cerkvi. Ste se za to mašo kaj drugače pripravljali in kakšni so bili odzivi faranov?

Prvo mašo v župniji sem imel 1. avgusta, ko sem nastopil službo župnijskega upravitelja pri Gradu. Kot vsak človek, ki pride na novo, sem se tudi jaz trudil, da bi bilo vse tako, kot mora biti, pa moram priznati, da sem imel s tem težave. Vsak dan pred delavniško mašo sem nekaj pozabil ali izpustil – pač začetna trema. Prvi dan sem pozabil ključke od tabernaklja na župnišču, drugi dan nisem prižgal sveč pred mašo – na to sem se spomnil šele med mašo, da ne govorim o zvonjenju pred mašo. Ampak to se lahko zgodi samo živim, zato teh stvari nisem jemal tragično.

V nedeljo pa sem se srečal s širšo župnijsko skupnostjo, kar je zahtevalo tudi pripravo. Priznati moram, da sem imel kar malo treme, vendar je ta minila kar hitro, saj sem se po maši zadržal pred cerkvijo in skupaj z verniki poklepetal. Odzivi ljudi so bili dobri, vsaj kolikor so mi povedali. Tako, da me je trema počasi minila in sem spoznal, da sem prišel med dobre ljudi, ki so me takoj sprejeli za svojega.

Pri nas ste sicer še kratek čas, a ste hitro dokazali, da imate dovolj energije in zagona za delo v novi župniji. Pripravili ste že nekaj novosti in izvedli romanja, mladinska srečanja, molitvene ure, piknike ipd. Kakšni so Vaši načrti za naprej v naši župniji?

Trudim se za najboljše in se zavedam, da sem na župniji zaradi vernikov in ne verniki zaradi mene. Poklican sem, da vsem tem ljudem prinašam Božjo bližino, toplino in dobroto. Prizadevam si, da na najboljši način delujem in tudi z različnimi skupinami krepim zavest vernosti in vdanosti Bogu. Vse to, kar navajate v vašem vprašanju, je del tega, kjer lahko duhovnik ljudem približa vsebino evangelija in jih navdušuje za zvesto hojo za Kristusom. Načrti za prihodnost so v veliki meri odvisni tudi od želja in pričakovanj vernikov, nekaj pobud se je že uresničilo, gotovo pa to niso vse. Vendar pa moram vedno gledati na to, da v naši župniji lahko vsak vernik najde svoje mesto. Morda je to znotraj skupine (mladinske, biblične, molitvene...) ali pa kot župnijski sodelavec (član župnijskega sveta, član Karitas, pevci, ministranti, bralci beril,...). Župnijo Grad sestavljajo vsi verniki in vsaka župnija je živa in dejavna toliko, kolikor si za to prizadeva vsak posameznik, ki je član župnije.

Poleg skupin, ki že obstajajo, imamo tudi namen ustanoviti molitveno skupino »Prijatelji rožnovenske kraljice«, ki je posvečena fatimski Mariji. K tej skupini so povabljeni vsi verniki, ki želijo z molitvijo krepiti svojo osebno vero ali pa z molitvijo podpirati ljudi, ki so na poti vere. Prav tako je moja želja, da bi v župniji zaživela zakonska skupina, kjer bi poročeni pari skupaj rasli, si pomagali in odkrivali lepote zakonskega življenja.

Ste mlad človek. Med mladimi ste vzbudili veliko zanimanja in pričakovanj. Imate kakšne nove metode za delo z mladimi, ki jih bodo vzbudile za obiskovanje svetih maš, sodelovanje in poglobljanje v veri?

V današnjem času, ki ni naklonjen veri in Cerkvi, je to posebej težka naloga. Mladi slišijo vse prevečkrat samo slabe stvari tako o duhovnikih, kakor tudi o Cerkvi. Z obiranjem duhovnikov, z godrnjanjem nad grešnostjo Cerkve mnoge mlade odvrnemo, hote ali nehot, od tistih vrednot, ki jih prinaša Evangelij. Sam menim, da je grešnost Cerkve posledica tega, ker jo sestavljamo grešniki, skupaj z menoj. Moramo se zavedati, da je Cerkev sveta in grešna. Grešna zato, ker sem jaz njen član in sveta, ker je Kristus pravi Bog in človek, popolnoma svet. Ta splošna negativna klima ima

Somaševanje na novi maši v Celju

posledice tudi pri mladih našega časa, zato mladi potrebujejo več časa in napora.

Kljub vsemu, pa moram priznati, da so mladi v župniji dokaj odprti, agilni in da bomo lahko marsikaj spremenili. Pri mladih je bolj kot metoda pomemben oseben, pristen in človeški odnos, saj po njem lahko začutijo in spoznavajo lepoto krščanskega življenja. Ne smemo pa pozabiti, da pri verski vzgoji mladih in otrok ni samo župnik, ampak najprej družina, širša skupnost in šele nato župnik. Otroci, ki obiskujejo verouk vseh devet let, so vsega skupaj pri verouki slabih osem dni in noči, tukaj še tako dober duhovnik ne more narediti ne vem kaj, če ni že prej in med samim veroukom tudi družinske verske vzgoje in vzgleda staršev.

Za konec bi morda želeli izraziti še kakšno misel za naše farane in občane?

Letošnje pastoralno leto je v Cerkvi na Slovenskem posvečeno družini, ki je temeljna celica družbe in Cerkve. Zato naj moja beseda gre k staršem, k možu in ženi, k vsem družinam naše župnije. Vzemite si čas za pogovor! Za srečanje drug z drugim in za družinsko molitev. Naj vam bo čas, ki ga preživite v družini, najsvetejši čas dneva.

Vsem želim blagoslovljene praznike Kristusovega rojstva. Prihaja kot luč, ki sveti v temi našega vsakdana in nam prinaša novo upanje, ki nikoli ne usahne. Naj vas novorojeni Odrešenik spremlja in blagoslavlja na vseh poteh in v vseh dneh novega leta 2008.

Pred Vami je še dolga in priznati moramo tudi, da ne lahka pot oznanjanja in širjenja božje besede. Želim Vam, tako v svojem kot v imenu vseh občanov, da bi imeli vedno dovolj poguma, volje in moči, da bi vse ljudi vodili in usmerjali na poti življenja, jim dobro svetovali in pomagali v stiskah. Prav tako Vam želim, da bi se med nami dobro počutili in imeli ob sebi dobre sodelavce. Praznovali bomo prvi Božič z Vami, zato naj Vam bodo božični prazniki med nami prijetni in polni miru, dobrote in božjega blagoslova, v novem letu, kot tudi v vseh naslednjih, pa Vam želim veliko uspehov, zadovoljstva in dobrega počutja v naši občini.

Z župnikom, Goranom Kuharjem,
se je pogovarjala Danijela Krpič

IZLETNIŠKO TURISTIČNA KMETIJA FORJANIČ

Že v prejšnjih številkah smo vam predstavljali turistično ponudbo v naših krajih. Ker pa se veliko turistov odloča tudi za enodnevne izlete, turistom ni potrebno posegati po ponudbah s prenočišči, če jim je na voljo seveda izletniška kmetija. Ponudba na izletniških kmetijah namreč zadošča, da se turisti okrepčajo za nadaljnje popotovanje po prekrasni goriški okolici.

To možnost turistom nudi tudi Izletniško turistična kmetija Forjanič Renate z Dolnjih Slaveč 88. Izletniško turistična kmetija se nahaja na hribovitem predelu vasi Dolnji Slaveči. Lahko bi rekli, da skorajda meji na vas Sv. Jurij, da boste imeli boljšo in lažjo predstavo, na katerem hribu Izletniško turistično kmetijo Forjanič sploh iskati. Kajti vas Dolnji Slaveči sestavlja več hribov in dolin.

Izletniško turistično kmetijo Forjanič lahko obiskujemo že 2 leti, poudariti pa moramo, da je ponudba za obiskovalce bila možna že prej. Od leta 2002 je bil tu vinotoč, nakar so ga leta 2006 spremenili v Izletniško turistično kmetijo. Lastniki so se za to spremembo odločili predvsem zaradi ponudbe. Sedaj imajo namreč veliko širšo ponudbo, predvsem hrane. Na izletniško turistični kmetiji jim je omogočeno tudi to, da nudijo toplo hrano, kar pa prej ni bilo možno. To pa je za lastnike sigurno velika pridobitev.

Izletniško turistična kmetija vam nudi vse domače jedi, kakor tudi vse tople jedi po naročilu. To je možno pri njih dobiti v petek od 16. do 24. ure, v soboto od 12. do 01. ure ponoči ter v nedeljo od 10. do 22. ure. Seveda pa je ponudba omogočena tudi med tednom, le prednaročilo je potrebno. Izletniško turistična kmetija pa sprejema tudi skupine, in sicer lahko sprejmejo do 90 oseb. Pri njih se lahko veselite ob Abrahamih, birmah, obhajilu, kakor tudi ob raznih zaključkih, kar je potrebno sedaj še posebej poudariti. Prihaja namreč čas veselja ter zaključkov ob izteku leta.

Izletniško turistična kmetija Forjanič ima svoje gorice. Posajenih ima 5300 trsov. S tem so omogočili

ponudbo svojih domačih vin. Ponudba vin je kar pestra, saj imamo na izbiro modro frankinjo, renski rizling, chardonnay in mešano vino. Gostom pa nudijo tudi degustacijo vin, kar je pohvale vredno.

Če ne veste kako zaključiti dan ali vikend, se kar odpravite do Izletniško turistične kmetije Forjanič ter se okrepčajte s dobrotami, ki vam jih nudijo.

Mateja Knap

Izletniško-turistična kmetija Forjanič

Lastnica Renata za šankom

Notranjost

PROBLEMATIKA NESORTIRANJA ODPADKOV

V naseljih naše občine imamo večje število zbirnih mest in nameščenih zabojnikov na zbirnih mestih, kot jih predpisuje Odredba o ravnanju z ločeno zbranimi frakcijami pri opravljanju javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki (Ur. list RS, št. 21/01). V skladu s pogodbo, ki jo je sklenila naša Občina s podjetjem Saubermacher & Komunala v Murski Soboti, je odvoz sekundarnih surovin z zbirnih mest 1x mesečno.

Saubermacher & Komunala je na Občino poslala dopis z dne 24. 10. 2007, v katerem med drugim navaja:

V času kontrole pravilnega sortiranja papirja, kovin in plastike na zbirnih mestih na terenu in odvoza »sekundarnih surovin« z zbirnih mest ugotavljamo, da so *sekundarne surovine nepravilno sortirane, v/na/ob zabojnikih pa se nahajajo mešani komunalni odpadki. Takšnih je žal precej zbirnih mest v vaši občini.* Podrobnejše evidence o dogajanju na zbirnih mestih vodimo v podjetju pisno in so na vpogled. *Nekatera zbirna mesta so postala divja odlagališča mešanih komunalnih odpadkov. Poskusili smo že tudi s premeščanjem lokacij zbirnih mest, a to ne pomaga.*

Če so ločeno zbrane frakcije pomešane z ostalimi komunalnimi odpadki, le-teh ne moremo predati v nadaljnjo predelavo, ampak smo jih primorani na lastne stroške trajno odložiti na odlagališču v Puconcih. Na lastne stroške

prav tako vršimo odvoz »sekundarnih surovin« z zbirnih mest več kot 1x mesečno.

Če se kljub nenehnemu osveščanju in obveščanju Vaših občanov stanje ne bo izboljšalo, bomo morali odstraniti višek zbirnih mest, na katerih se odpadki ne sortirajo oziroma se odlagajo

mešani komunalni odpadki (včasih tudi klavniški in nevarni odpadki), ali/in dodatne stroške odvoza in odlaganja teh odpadkov zaračunati Vaši občini oziroma se bomo o načinu plačila pogovorili.

V pričakovanju sinergijskega reševanja opisane problematike zbirnih mest v Vaši občini Vas lepo pozdravljamo!

Na podlagi dopisa in problematike, ki je v naši občini prisotna že več časa, prosimo vse občane, da upoštevajo navodila za zbiranje sekundarnih surovin ter jih ločujejo in odlagajo v za to namenjene zabojnike. V kolikor se bodo še naprej nesortirano odlagali odpadki na zbirnih mestih, bo moralo podjetje Saubermacher & Komunala ukrepati, kot je navedeno zgoraj v dopisu.

Poskrbimo za okolje, v katerem živimo, in ozaveščeno odlagajmo smeti na zbirnih mestih!

Uprava Občine Grad

MEDOBČINSKA INŠPEKCIJA IN REDARSTVO

Dne 3. 12. 2007 je pričel delovati organ za skupno opravljanje nalog občinske uprave, na področju občinske inšpekcije in redarstva, »MEDOBČINSKA INŠPEKCIJA IN REDARSTVO«, s sedežem v Tešanovcih 31, 9226 Moravske Toplice. Organ je pristojen za občine Cankova, Gornji Petrovci, **Grad**, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Puconci, Rogašovci, Šalovci in Tišina.

Telefonska številka in faks: 02/538 10 36, e-pošta: medobcinska.inspekcija@siol.net.

Medobčinska inšpektorja:

- Damir JOŠAR, gsm: 051/631-081
- Jani BOGDAN, gsm: 051/631-082 (tudi madžarski jezik)

Medobčinski redar:

- Tibor KUHAR, gsm: 051/631-083.

Prijavo kršitev je možno vložiti pisno na sedežu Medobčinske inšpekcije in redarstva, po pošti, telefonu ter na sedežu občin ustanoviteljic.

OPOZORILO: Lažna prijava je kazniva po 39. členu Zakona o inšpekcijskem nadzoru - UPB1 (Ur.l. RS, št. 43/07) in se kaznuje z globo 500,00 EUR.

**Mir in srečo najdete v vsakdanjih malih stvareh,
ki vas razveselijo in obogatijo vaše življenje,
v nasmehu, v pogovoru in v družbi tistih, ki jih imate radi.
Naj vas lepe misli vodijo in vzpodbujajo na poti v novo leto.**

**Če človek dobrih misli govori ali deluje,
mu sreča vedno sledi kot senca in ga nikoli ne zapusti.**

**Ob praznovanju Božiča vam vsem želimo
obilo notranjega miru in sreče,
v letu 2008 pa veliko zdravja, optimizma
in radosti ob zasluženih uspehih!**